

309417

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 23 వ తేది బుధవారము

NO. 19.

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర చైత్ర మాస బహుళ శుక్లము ౮.

సంచిక ౧౯

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల స్వల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
సువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు
చక్కని డబ్బీలో
వెల రా అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డి. పో,

6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రేరి రోడ్డు, పోస్ట్, బొంబాయి

100 మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసనకలిగిన 126

(రిజిస్టరు)
కాబడినది

ఆటో డిల్ బహార్

(రిజిస్టరు)
కాబడినది

ఇప్పటికాలపు నది కనువడునది. పాటిలేని మనోహరముగు సువాసనగలది.
ఆటో హాలిగానీ, సారాయుగానీ, చేర్చబడకయే సిద్ధము
చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ తువాలవై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోహర
ముగు సువాసన నిస్తులవలెను.

ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములో నుండును.

(చిన్న నైజా ఆర (డాం)	సీసా 1-కి రు 0-8-0
నల్లరకం నైజా 1 (డాం	" " 0-12-0
వేరొక నైజా 2 "	" " 1-4-0
వెద్దనైజా 4 "	లేక క్లౌబ్స్ " 2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0-8-0, 8 బుడ్డకు 0-14-0 ప్రత్యేకము
పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధముగు ప్రతిపావులలోను దొరకును. వీనికి
ఆ నేకముగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున తాము కొనుపవుడు సీసానైన
ను, కార్డునైనను ఆటో డిల్ బహార్ రను పేరున పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో
డిల్ బహార్ యొక్క సలతులును పరిశీలనచేయగోరువా రీ దిగువవాకి
వ్రాసినచో అదాకివత్తు గల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

పోలుయేజంట్లు:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మా మసీదు వీధి, బొంబాయి.
మదరాసు యేజంట్లు:— మెహతాపురం ప్రాంతాల్, చై నాబబార్ రోడ్, మదరాసు.

మలయు చందనము

(1251) కె. రోగమునకు కీ తాచును
మందు పుష్పములనున్నట్లు ఎవరికిని
లేరయదు. 1 కేరము తేలిక. వీరికానీ
మన్ను గు కరిక కిక్కుల కనిలేదు. దుష్ప
వైన మా మలయచందనము ఎలావు
తెలుపు కచ్చ అను మాడు విధము.
కె. రోగమును మాడు పూకులలో మాన్యును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0
గంధర్వశార్మసి, రాజమండ్రి.

ఆత్మజ్ఞానా

కరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మజ్ఞాన
విజ్ఞానము సద్భావమును గురించి కాశ్చీయమర్
గంధకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, వి.
అన్నయ్య చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0-10-0.
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశాలయము
పోస్ట్ బాక్స్ 212, మదరాసు

Mr. G. W. M. Reynold's Novels Other Big Type Editions.

	Rs. A.
GRACE DARLING or	0 12
The Heroine of the Fero Island	1 12
Mary Price 8 vols. Rr. 5- Parricide 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Rr. 1-8-0 Wagner 3 vols.	1 12
Seamstress in 2 vols. Rr. 1. Margaret 4 vols.	3 0
Necromancer 3 vols. 2-4 0. Agnes 9 vols.	6 0
Old London, 3 vols. 2-4-0. Mary Stuart 2 vols.	1 4
Pope Joan 3 vols. 1-12-0. Coral Island 4 vols.	3 0
Kenneth 4 vols Rr. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1 4
Robert Macaire in 2 vols.	1 0
Young Duchess, in 4 vols.	3 0
Bronze Statue 4 vols.	2 0
Granbury House in 3 vols.	2 4
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	3 0
Mysteria of London 13 vols.	7 0
Mysteria Court of London 17 vols.	12 0
Empress Eugenie's Boudoir 3 vols.	2 4
May Middleton 2 vols.	1 8
Rye House Plot 4 vols.	3 0
Pickwick Abroad 3 vols.	2 4
Loves of the Harem in 4 vols.	3 0
Young Fisherman, complete	0 10
Master Timothe's Book Case 3 vols.	1 12
Mysteria of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0

(Postage etc. Extra for all Books)

The SUPERIOR WARE Co.,

536

Post Box 167 (A) Madras. E.

విక్రొరియా ఆసుపత్రి, కాకినాడ.

ఆంధ్రరత్నములు బహువిధములగా
వాడుక జరుగును. ఎన్ని సంవత్సర
ములనుండి గ్రుడ్డితనముచే బాధ పడి
నను, తి.గి దృష్టిని (చూపు) పొంద

గలరు. కంబిలో పువ్వులు, ఎర్రపులు, ఒరుపులు, దురదల
వనై కా సున్న వైతన్యములు తురుర్పబడును. కను బీజల
బీజము.

1. ఆంగ్లేయ వైద్యమోగచంద్రిక తెలుగుభాషలో
చక్కగా వ్రాయబడినది. 400 ప్రక్రియలు గలవు.
వెల రు 1-4-0. 2. టైఫాయిడు ఫీవరు అను గ్రంథము
ఇంగ్లీషులో వ్రాయబడినది. వెల రు 1-0-0.

వి. గోపాలకృష్ణయ్య, యం. డి. నర్సను.

ఫర్వకల్ పెనాల ధర తగ్గించబడినది.

బ్లాక్ బర్డు యు 3-8-0, స్వాక్ యు 7, వాటర్ మెక
యు 7-8-0, వాటర్ మెక (సేప్టికే నెఫ్రిటిస్) యు
10-8-0, నల్లకా 210 యు 4. ఆల్బెర్ట్ యు 2-1-20
(1514) సింబ్రెడస్, స్టేషనరీ తిరుగల్గిస్తే, మద్రాసు

గం ఎజంట్లు కావలెను.

యా దిగువ ప్రచురించిన కంపెనీలో పనులుచేయు
టకు యు 80 ముదలు యు 50 బీజములలో అన్ని జిల్లాలు
లోను యేజంట్లు కావలయును. అక్టోబర్ 12, 12-4-1919
లోపల దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును. (1558)
కార్యదర్శి, S.P. B. Co. Ltd. రాజపురం, మదరాసు.

పంటివైద్యము.

1564

డాక్టరు గిబ్బర్ బ్రదర్లు

12 కన్నడైన్ రోడ్, ఎన్నూరు, మద్రాసు.

ఈ రోజువైద్యము ఏకారణము చేతనైన పండ్లను పెరికి
నేయవలసి యుండిన సెప్పిలేండ పీకినే యుదురు. బలహీన
మైన పండ్లను బలగారు కట్టులచేత బలపరచుట సంయగల పం
డ్లను బలగారుచేత మూయుట, పల్లు క్రొత్తకట్టుట, ఇంకను
పంటిసంబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూతనవైద్యకాశ్రుప్రకా
రము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీకి చికిత్సచేయ ముందుకు వచ్చి
యావ్నాను. పంటిని తీయునప్పుడు నొప్పిలేకనే తీయబడును.

కాకుమాని ఆది కేశవులు శెట్టి గారిచారిత్రము.

1918-వ సంవత్సరము జనవరి నెల 1-వ తేది మొదలు, డిసెంబరు నెల 31-వ తేది వరకు (స్త్రోతుమెంటు).

జను వివరం.	రూ. ల.	పై.	పుష్పాంశం	అయిదు.	ఖర్చు వివరం.	రూ. ల.	పై.
యిరుపు రొక్కం	292	1	2	3	21 తిరువల్లూరు శ్రీనివాసులసన్నిధి (a) జీర్ణోద్ధారణ	...	0 0 0
" మద్రాస్ బ్యాంక్	2161	11	0		" " (b) పడితనం	...	404 6 10
ఎక్స్ క్యూటర్ల జమ.	16000	0	0	5	" తిరునాంగూరు 11 దేవాలయములలో సన్నిధుల గర్భగృహముల జీర్ణోద్ధారణ.	...	0 0 0
" జమ (తిరువల్లూరు సన్నిధి పడితనముకు)	404	6	10	8	" " మాస తిరునక్షత్రముల శేలపులు...	...	0 0 0
				13	" శ్రీభావ్యకార సిద్ధాంతవర్ణన సంస్కృత ద్రావిడ వేదపాఠశాల	...	3 0 3
					2 మామూలుకైంకర్యములు (a) ముల్లాపీఠి రంగనాయకులుస్వామి కోవెల	...	1135 15 9
				"	" " (b) చెన్న కేశవపెరుమాళ్లుకోవెల	...	46 0 0
				"	" " (c) శ్రీపెరుంబూమారు ఉడయవర్లుకోవెల	...	625 12 2
				"	" " (d) కొండూరు దామోదర పెరుమాళ్లుకోవెల	...	278 2 0
				"	4 దక్షిణహిందూ దేశములోని వైష్ణవదేవాలయముల జీర్ణోద్ధారణ	...	900 0 0
				"	5 ఇండ్ల రిపేర్లు (a) శ్రీవైష్ణవులు	...	700 0 0
				"	" " (b) వైశ్యులు	...	135 0 0
				"	" " వివాహ ఉపనయనములు (a) శ్రీవైష్ణవులు	...	775 0 0
				"	" " (b) వైశ్యులు	...	490 0 0
				"	6 గ్రంథ కాలక్షేపం	...	600 0 0
				"	7 విద్య (a) శ్రీవైష్ణవులు *	...	3338 6 0
				"	" " (b) వైశ్యులు *	...	1073 4 0
				"	8 తిరువధ్యయనం (a) కర్తగారిది	...	100 0 0
				"	" " (b) కర్త తండ్రిగారిది	...	100 0 0
				"	9 ఆభ్యారాచార్యుల అవతారస్థలములలో తిరునక్షత్ర ఉత్సవములు	...	210 0 0
				"	10 రంగనాయకులసన్నిధి బంగళాలో ఉభయదారులు లేక నిలిచిన ఉత్సవములు.	...	117 3 4
				"	11 కొండూరు దామోదర పెరుమాళ్లు కోవెలలో	...	100 1 3
				14	" (Surplus) పుయిలులో చెప్పబడిన ఖర్చులుపోగా నిల్వపైకం వినియోగించుట.	...	0 0 0
				"	" " (a) విద్య	...	0 0 0
				"	" " (b) సంస్కృత పాఠశాలలు	...	0 0 0
				"	" " (c) వాహనములు	...	0 0 0
				15	7 బ్రష్టిల మీటింగుల సిటింగ్ ఫీస్	...	320 0 0
				"	" ఆఫీసు యెస్టాబ్లిష్ మెంటు	...	2520 3 9
				"	" లెక్కల ఆడిటింగు	...	30 0 0
				"	" పబ్లికేషన్	...	58 0 0
				"	" బాజాఖర్చు	...	106 9 10
				"	" స్టేషనరీ	...	30 12 3
				"	" యిరుపు రొక్కం	...	228 8 7
				"	" " మద్రాస్ బ్యాంకింగ్	...	1259 8 0
					* విద్యాశాఖకు కర్తృత్వం వు 4411-10-0. పుయిలులోనికి, మొత్తం రూ 2400 పోగా, యక్ష్మికూటర్లు ఇప్పించిన సర్ప్లసు వరుంబడిలో నుండి కర్చు చేయబడినది. రూ 2011-10-0.	...	0 0 0
Total Rs. ...	18858	3	0			Total Rs. ...	18858 3 0

Audited & Found Correct.

(Sd) P. Kannayya Chetty,

5—3—19.(Sd) M. N. Singh, Qualified Auditor.

SECRETARY.

Madras, 10th January 1919.

గోదావరిమండల

గ్రామోద్యోగియులనభి.

19-వ తేది సమావేశమగుట

ఈసభకు ఆగ్రాధిపతిగా మ.గ.ప్రె. దుర్గి రాయ వేంకటసుబ్బారావుగారిని, తునిపేట కరణంగారై న పొన్నాడ మార్కండేయరాజుగారు ప్రోపోజు చేసిరి కనుక నుల్లవరం గ్రామకరణంగారైన కనకగిరి వేంకటరాజు గారివలనన, ఆయనర్యేయూవాసి డాక్టరుగారగు కోలా అప్పల నరసింహయ్యగారివలనన నెకంబు చేయబడి అందరి కల్లన యేకగ్రీవముగా ఒప్పకొనబడినది.

ఈసభకు జయంతి రావచ్చుగాను బి. ఏ. బి. ఎల్. రిటైర్డ్ డిప్యూటీ కలెక్టరు మేజిస్ట్రేటుగారును మద్రాస్ సర్వాసిరాయుడుగారు బి. ఏ. ప్రిదరు, మాంథాత సరసింహారావుగారు ప్రిదరు, దువ్వూరి వేంకటేశ్వర్లుగారు తాలూకా అండ్ డిస్ట్రిక్టుబోర్డు మొదలగున వైపులపల్లి లక్ష్మీపతి కాశ్రిగారు పొన్నలగడ్డ వేంకట సుబ్బారావుగారు ఆంధ్ర జిల్లాల కరణముల సంఘముల జనరలు సెక్రటరీ ఆయ్యగారి తిరుపతి రాజుగారును ఆయాతాలూకాల విశేషాధిపతులు

మొత్తము సుమారు రెండువందలయిది సభ సలంకరించిరి. సభలో యాదీనుక తీర్మానములు కావించబడినవి.

మదరాసు ప్రాచీనియటరీ యేట్టిట్ట గ్రామసభకు ఆరు మాం అను 1895 సంవత్సరం మదరాసు వంశపారంపర్య గ్రామోద్యోగముల ఆక్తును సవరించుటకై కడచిన సవత్సరం అక్టోబరు నెలలో శ్రీ గర్బు మెంటువారు ప్రయోగించి బిల్లులో

1. పురాతనమయిన జ్యేష్ఠుల క్రమణ చాక్కునకు భంగము కలుగుటయు.

2. మైనార్టీ కారణములవలన వారసత్వపుచాక్కునకు భంగము కలుగుటయు.

3. అనేక కారణములచేత కృత్రికే కాబట్టి యెములు కలిగియుండుటకు ఆవకాశములు గల తాలూకా ఉద్యోగస్తులకు అప్పాయింటు మెంటు డిస్ మిసు అధికారములు కలుగ జేయుటయు.

4. రెండవ అప్పాయింట్ అధికారము అన్యాయము జరిగిన వారికి లేకపోవుటయు.

5. దివాలాతీయులు తగిన ఆస్తి లేక పోవుట ఉద్యోగ మునకు అన్యాయము నూచించునని నిర్ణయించుట స్వాధ్యయన మున్న పురాతనపు చాక్కునకు మర్యాదకుటుంబ గౌరవము

వకును భంగకరమగుటచేత యీ సభవారు యీబిల్లు ఆనావ శ్రమనయిన యీబిల్లును గౌరవింప తగదనియు దీనినియిన అన్ని జిల్లాలవారు తెలిపిన కృత్రికే కాబట్టి యెములు గను నింతి దొరతనమువారు యీ బిల్లురద్దుపరపింప కలసినదని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

ప్ర. 1. పొన్నాడ మార్కండేయరాజు, తునిపేటలు.
2. లింగంరామన్న పంతులు, తుని.
3. కనకగిరి వేంకటాగ్రా, కనుకయిల్లవరం.
4. మంత్రిప్రగడ అచ్యుతరామయ్యలక్ష్మీ శేరిపేట
ఆ. 5. ఆయ్యగారి తిరుపతి రాజు, మోగల్లు
6. దువ్వూరి వేంకటేశ్వర్లు, ముక్కామల.

ఆ దరిమిలను యిందువిషయమై మోగల్లు కరణంగా రైన ఆయ్యగారి తిరుపతి రాజుగారు ఈ బిల్లును వెల్లుటవలన కలిగెడు అనర్థకములనన్నిటిని విరళముగాచెప్పి యిందువిషయ మై పయివారికి పంపించు అచ్చుమిమోరియలను చదివి వినిపించిరి. ఆ ఆర్టికల్ పయివారికి పంపుటకును దీనికి చెన్నపట్టణం వెల్లి ఈజిల్లా గ్రామోద్యోగియులతరపున గర్బు మెంటువారికి నిశ్చయించుటకును జిల్లా సంఘమువారివల్ల ఆమోదింప బడినది. ఈ సభ సుమారు తిరుగుగంటలకు సంగీతములతోను శ్రీ శ్రీ శార్దూలకర్తగారికి జయజయ యను ధ్వనులతోను ముగిసినది.

నాల్గవ కృష్ణమండలం
గ్రంథాలయసభ.

కొవ్వూరు.

ఈ సభ యీ నెల 20-వ తేదీ మధ్యాహ్నము నుమా
రు 2 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. తల్లాబ్రహ్మ చలపతిశర్మ
గారు సభ్యుల కాహ్వాన మొనరించిన పిదప బారెన్డర్ కండుల
వీరభానుకృష్ణమి నాయుడుగారు సభాధ్యక్షతవహించి ఉపన్య
సించిరి. వారి యుపన్యాసములోని కొన్ని భాగాలను టీకీంద
ముద్రితము లగుచున్నది. —

ప్రాచీన కాలమునం దున్న తస్థిలిని పరిశోధించిన ప్రపంచము
నందలి ప్రతిజాతిమనందును గ్రంథానికి మిక్కిలి పెద్ద జేర్పబడి
విద్వాంసులకెల్ల నుపయోగకరములగు నుండెను. అస్సీ
రియా జేత మున్నతస్థిలియందున్న కాలములో నాడోడ్రుగు
పులాకాలమునందలి యుద్ధగ్రంథముల బలకలవై వ్రాయించి
యొక గొప్ప భాండాగారమును గూర్చియున్న విషయమును,
అందలి గ్రంథము లిప్పటికిని నిలిగియుండి జేసోగుల భూమిం
చుచున్నవి. అలెగ్జాండ్రీయా నునాట్టణమున పక్షులకొలది
యుద్ధగ్రంథములతో నండియుండిన గ్రంథాలయ మొకటి విల
సిల్లియుండి విద్యతోటి కాష్టాదజనముగ జాలకాలముండి
యొక మహమ్మదీయ ప్రభువు దురాగ్రహమున కావలతి
యయ్యెను.

మన భరతవర్షమునందు నున్న యూరోపుజాతియు
గ్రీకుజాతియు మున్నగు జాతియు లన్నియును గాంధారకార
మున నునికియున్నప్పుడు జ్ఞానజ్యోతి భరతవర్షమున జేరిపడి
మానముగఁ బ్రకాశింప సాగెను. ఆకాలపు మహారాజులు,
చక్రవర్తులు, విద్వాంసుల యుపయోగమునకై అసమాన
గ్రంథరాశిని గూర్చి విద్యార్థిపంపదనన కవిత్వకారముల
గావించియున్నారు! జేదను జేదాంగములను, పురాణము
లను, శిల్ప వాస్తు, జ్యోతిశాస్త్రములను వైశ్యగ్రంథములను
మొనపడ్డది. ఆర్యుల మాతృభాషయగు సంస్కృతభాష
యొక్క ఘనత యిందలి భర్తంప జేరికని శక్త్యము గాదు!

“హిందూ సారస్వతము”, తగుభాగమును తరించు
టకు నుజ్జమాపున జేరితమచాలద”ని నర్ బిల్లిమనుజోన్న
దొరవారు నడిచియున్నారు. “ప్రస్తుతమున నిలిచియున్న
సంస్కృత లిఖితగ్రంథములయొక్క సంఖ్య పదివేలు. ఈ సం
ఖ్య గ్రీకు ఇతిహాసముల రెండింటియొక్క యుద్ధగ్రంథముల
సంఖ్యకన్న నధికముగా నుండున”ని మ్యాట్టెన్సులర్లు పండితుడు
నుడిచియున్నాడు. ఇట్లే రికరెండువార్డు దొరవారు మ్యాగం
గను యువతీతర్జునును నడిచియున్నారు. ఇట్టి యమూల్యము
లైన గ్రంథములను సేకరించుట మితిమీరిన ధనమును మార్చు
టయేగదా?

గ్రంథాలయములయొక్క యావశ్యకత

మనజాతిమనందు ఈ స్థితియాసంఘమువారి ప్రభుత్వ
పాలనలో చివరకు:— ఏదియో యొక విధమున రాజ్యాం
గము వారి ప్రయత్నమునకును విజేతయమతాచార్యుల
యూదాతర్జునునకు రాను రాను స్వజాతిముల శ్రద్ధలనకు
పాతకాల తేర్చిది హిందూజాతియు విద్య నభ్యసించుచు
న్నారు. కాని కృతార్థులైనవోడనే యొజ్జలపాతములను యొజ్జ
లకే యొప్పఁజెప్పి యేలేఖకవృత్తియందో ప్రవేశించి కాలము
బుచ్చుచున్నాడు. సద్గ్రంథతనమునం దొకాకొకప్పు డభిమా
నముపుట్టినను, గ్రంథమును కొనుటకు తగినముసాధి లేకపోవు
టచే అట్టికొరిక సభలను కాకపోవుచున్నది. ఒక్క లేఖక
వృత్తియందున్న వారికిమాత్రమే కాదు. ఎంత సంపన్నమైనా
స్థానమును తాను చదువదలచిన పులిగ్రంథమును కొనుటకు
సాధ్యపడదు. సాధ్యపడినను దానివలన ప్రయోజనము నుండ
దు. నవలలు, చరిత్రలు, సాధారణనాటకములు, మున్నగునవి
ఒక్కతడకన్న నెక్కువగా చదువకలసిన యవసర ముండదు
కదా? కావున వీధలకు సామాన్యజనులకు ధనికులకు చదువ
ననుకూలమగు పుస్తకభాండాగారములను స్థాపించుటయే
యై యున్నది.

గ్రంథాలయము లెవని నెలకొల్పవలెను?

పాఠశాల లెట్టివారు నెలకొల్పియున్నారో గ్రంథా
లయములను నట్టివారే నెలకొల్పవలయునని నా యభిప్రాయము.
బాలికాబాలకులకు విద్యాభివృద్ధికై పాఠశాలల నేర్ప
లుచుట రాజ్యాంగమువారి కెట్టి బాధ్యతయో శ్రీపురుషుల
జ్ఞానసేత్రియను వికసింపజేయుటకు గ్రంథాలయముల నెల
కొల్పటము నెట్టి బాధ్యతయో అయి యున్నది. ఇట్లునుటచే
కలిదిగులవాడ నట్టిభారము లేదని నాయభిప్రాయ మెంతమా

తరము గాదు. గ్రంథాలయనిర్మాణభారము ముఖ్యముగా
పట్టణములయందు పురపాలకవ్యవస్థసంఘమువారిచేయును (గా
మములయందు స్థాపకపరిపాలకాకాళివారిచేయును నున్న
యది. విజయనగరపురపాలకవ్యవస్థసంఘమువారు తమ పట్ట
ణమునందలి రామమోహన గ్రంథాలయమునకు గొంత
విరాళము నిచ్చియున్నాడు. మా రాజులు హేంద్రపురపాలకు
వ్యవస్థ సంఘమువారి ఆ పట్టణము నందలి పుస్తకభాం
డాగారమునకు గొంత సాంవత్సరికవిరాళమును నిచ్చుట మా
లిమేగాక గోదావరీతీరమునందలి కొంత స్థలమును నయి
తము గ్రంథాలయ నిర్మాణమునకై మలభమగు విలువకు
నొసంగియున్నాడు. ఇందులకు రాజ్యాంగమువారును సమ్మ
తించినారు.

కావున గ్రంథాలయాధికారు లికముందు ప్రైసంఘముల
వారిని దైర్యముగ సాంవత్సరికవిరాళములను గ్రంథాలయ
నిర్మాణమున కగువ్యయములో కొంత భాగమును గోరవచ్చును.
భవిష్యత్తునందు లిందును ముఖముగా గావించెడు.

గ్రంథాలయములందు దెట్టిగ్రంథములుండవలెను?

“జనసామాన్యమునకు పరిచియయ్యును గూర్చియు
అసంపూర్ణముల యభిప్రాయములను గులభముగ దెలిసికొను
గ్రంథములు ముఖ్యముగా పులిగ్రంథాలయమునందును ఉండ
వచ్చును.” ప్రపంచమునందెపు డున్నట్టియు ముచ్చచ్చట్టియు
జ్ఞానవిధుల విజ్ఞానము సామాన్యజనులకు లభింపజేయుటయే
గ్రంథాలయాధికారుల మొదటి యుద్దేశముగ నుండవలయును.
నీతివాదకములు, సునపురోద్బుద్ధికి మూలకారణములను
నగు గ్రంథరాజముల సేకరించుట ముఖ్యవశ్యకము! సం
స్కృతభాషావాస్తవీ ప్రస్తుతము మితముగనున్న ఆ భాష
యందలి కావ్యాలును తత్వగ్రంథములును నీతిశాస్త్రము
లును ధర్మశాస్త్రములును గణిత, ఆర్థ, శిల్ప, వాస్తుజ్యోతి
శాస్త్రములను గూర్చవలయును. ముఖ్యముగా చరిత్రమును,
జనలహక్కులను దెలిపేట్టి గ్రంథములను మిక్కిలిముగ
జేర్చవలయును. ప్రతిగ్రంథాలయమునందును బాలకుల వివి
త్రములగు కథలు దొలుపుగ్రంథములను శ్రీలు గృహనిర్వ
హణవిపులగు లగునట్లుబోధించు పుస్తకములను నుండియుట సా
రస్వతమును బోధించు గ్రంథరాజములను వృద్ధులకు ఆధ్యా
త్మికమును దొలుపు నుద్దోధములను నుండవలయును.

జేరిపడు లన్నియుగానున్న పుజేతములందలి గ్రంథా
లయములయందు దెట్టి చేపకులంగూర్చి తెలియజేయు గ్రంథము
లను, వర్తక కమిటీగానున్న పుజేతములయందు వర్తకపు
నేర్పులను, ధరలను, నరతులు లభించు పుజేతములను, దొలుపు
గ్రంథములను ముఖ్యముగా జేర్చవలయును. మనము నాగరిక
తగల పుజేతములతో సంబంధము కలగజేసికొనవలయు నన్న
ను, నూతనశాస్త్రములను పుస్తకయోధపద్ధతులను, శస్త్రాస్త్ర
విద్య గుఱులను దెలిసికొనవలయు నన్నను నున మిగిలినగ్రంథ
ముల నమితముగ సేకరింపవలయును. ఇంగ్లీషుగ్రంథములందాద
జేర్చినగాని ఎవ గ్రంథాలయములవలన గలగవలసివంత ప్ర
యోజనము కలగ నేరదు

గ్రంథాలయములు ప్రజల నాకర్షించునట్లు చేయుట.

నాగరకాగ్రేవరు లగు ఆమెరికాజాతీయులవలె మన
గ్రంథాలయములను జలల నాకర్షించునదిగా జేయుటయును.
ఇవ్వుడు గ్రంథాలయములు నిర్మించు ప్రజేతములు మిగులనను
కూలముగ నుండునట్లుల చూచుటచేతను విశాలముగను రమణీ
యముగను నుండు గృహములను నిర్మించుటజేతను నట్టిగృహ
ముల నుచితరీతి నలంకరించుటచేతను అందు సర్వజనులకు సా
మాన్యముగ కావలసిన కన్తువులను సేకరించి యుండుటచేతను
జనుల నాకర్షింపవచ్చును. ఇందు దినవారాపత్రికలను మాస
పత్రికలను, చిత్రపటములతో నుండు పత్రికలను జేర్చవల
యును. ఈగ్రంథాలయములను జేర్చు సారస్వతమును గూర్చి
గాని సంస్కరణమును ప్రోత్సాహమును జేయునట్టిగాని
రాజ్యాంగములను చర్చించునట్టిగాని సమాజములు
స్థాపింపబడవలయును. సర్వజనులయందు తగు
పాఠానికులవలన పురాణముల జదిపించి గ్రామస్థులకు వినిపిం
చుటగాని ప్రత్యేకయోగములగు విషయములనుగూర్చి యుప
న్యాసముల నిప్పించుటగాని యొనర్చుచుండవలయును. సత్క
వుల గ్రంథములలోని చక్కనిపద్యములను చదివి వినిపించుట
వల్లను కొన్నిగ్రంథములలోని సంగతుల నుపన్యాసములమున
బ్రజులకు దెలియజేయుటవల్లను గ్రంథములను జదువవలయు
ననెడి యాసకై జనింపజేయువలయును. ఇతరవిద్యార్థనముల
తోఁబాటు గ్రంథవిద్యార్థనమును నొకకాఖగా నేర్పజుచుట
ప్రయోజనకారిగా నుండకమానదు.

అంతట నీ దిగుక రీత్యానములు గావించబడినవి.

1. కైకలూరు తాలూకా కోరుకొల్లుగ్రామమున నున్న
శ్రీరామగ్రంథాలయమునకు గృహనిర్మాణము గావించుకొ
నుటకు నుమారు రూ 300 లు విజర గల యువకుడి నెంట్లు స్థు
లమును దాన మొసగిన శ్రీ చన్నంశెట్టి సీతారామయ్య గారి
జమానుడు. వెంకయ్యగారి యాచార్యులను కీర్తివార లెంత
యు నభినందించుట ప్రతి గ్రామములాను తగు విధముల
గ్రంథాలయములకు సహాయ మొనర్చుచుచుజనులు ప్రార్థింపఁ
బడుచున్నాడు. అందఱచేత నీ రీత్యాన మంగీకృత మయ్యెను.

2. కృష్ణజిల్లాయందున్న అన్ని పట్టణములయందును,
ముఖ్యగ్రామములయందును గ్రంథాలయములను బరనమందిర
ములను స్థాపించవలె నని మండలప్రభుల నీసభవారు ప్రార్థిం
చుచున్నారు. — రీత్యాన మంగీకృత మయ్యెను.

3. (ఎ) కృష్ణమండలమునందున్న గ్రంథాలయములకు
ను బరన మందిరములకును డిప్రీవ్వు తాలూకాభోష్టుల యొక్క
యును యనిసెనాటిల్లయొక్కయు ద్రవ్యములనుండి విరాళము
నొసంగుటకు (బి) ఈ జిల్లాలయలన్ని గ్రంథాలయము
లన్నిటికిఁ బ్రభుత్వము వారిచేఁ బ్రయోగించు బడుచున్న న్యవ
సాయ కాగోగ్య పారిశ్రామిక వాణిజ్య ప్రయరముల నన్నిఁ
టిని ఉచితముగా నొసంగుటకును ప్రభుత్వమువారి నీ సభ
వారు ప్రార్థించు చున్నారు. రీత్యాన మంగీకృత మయ్యెను. —

4. కృష్ణజిల్లా గ్రంథాలయ సంఘము వత్తుమన (1)
నిడమర్తి లక్ష్మీ నారాయణగారు (2) చంగల్లల సత్యనారా
యణగారు (3) దుగ్గిరాల వేంకటసుబ్బయ్యగారు వైసానంఁ
గార్వదర్శులుగా నుండుటకు నీ సభవారు కోరుచున్నారు.
ఈ రీత్యాన మంగీకృత మయ్యెను.

5. గ్రంథాలయము లన్నియు జేతభాషావాద్యులు చరి
త్రాభివృద్ధికై తమకు నమిగ్రామములందున్న ప్రాచీన
తాళపత్ర గ్రంథములు రాగి కాపములు మొదలగునవి సు
కూడించి పితాపురము నందు స్థాపించిన యాగ్రధ పరిశోధక
మహానుదానికి బంధుడని యింగ్లీషువారు కోరుచున్నారు. బహు
జనాభిప్రాయమువలన నీ రీత్యా మంగీకృత మయ్యెను.

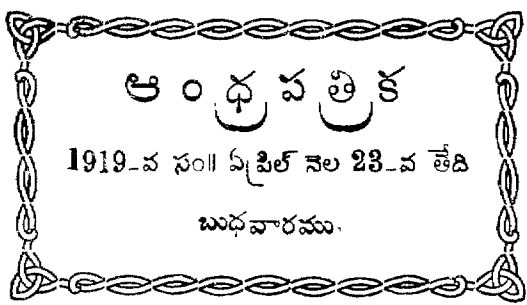
అనంతరము ఈ క్రింది గ్రంథాలయములను గూర్చి
న చరిత్రములను ఆయా గ్రంథాలయముల ప్రతినిధులు చదివి
రి:— 1 శ్రీ భారతీ గ్రంథాలయము మాధవరం. మల్లెంపూడి
మొట్ట నారాయణ మూర్తిగారు 2 శ్రీ పతనాలయము:—
తాళపూడి:— 3 శ్రీరామభద్ర చయములగారు మమార
జేతం. 4. బ్రహ్మాండ రావుగారు 5 శ్రీ లక్ష్మీకృష్ణసేనా
పుస్తకభాండాగారము. 6 శ్రీ మల్లేశ్వర పుస్తకభాండాగారం.
జగన్నాథపురం. చల్లా పరశంహంగారు. 7 నన్నయ భట్టాచ
గ్రంథాలయము. దాక్షకు మానుచంద్రరావు నాయుడుగారు.

పిమ్మట సగాసనాధిపతి గారి ఆంధ్రోపన్యాసముతో
సభ ముగిసెను.

ఆంధ్ర
ఎంజినీయరింగు కంపెనీ,
ఎంజినీయర్లు, విరన్ బ్రానుఫాంక్షన్లు,
జగన్నాథపురం, కాకినాడ.

మేము ఆంధ్రదేశమునకు మధ్య నున్న
కాకినాడలో యీ కంపెనీ, ఆంధ్రదేశోప
యోగముకొరకు స్థాపించినాము. ఆంధ్రు
లందరు మహాద్దరింప ప్రార్థితులు. మావద్ద
అన్నివిధముల యంత్రములు, సామగ్రిలు,
యెంజినీయరింగు సామగ్రిలు, సి మెంటు,
పెంకు, లేకు, కలప మొదలగునవి దొరకును.
తొలుత మమ్ములను సలహాచేసి, మరి
రెండవ చోటునకు వెళ్లుడు.

డి. ఎల్. నరసింహారాజు,
బి.ఎ.బి.ఎస్.సి., ఎ.సి.వి.,
(1585) ఎంజినీయరు అండు మేనేజరు.

అనుకూల పరిణామము

మితవాదులును, జాతీయవాదులును, రాజ్యాంగ సంస్కరణముల గూర్చి యెట్టి భేదాభిప్రాయముల గలిగియున్నను, రౌలెటు బిల్లులు వారిలో నైకమత్యము పురికొల్పుటకు తోడ్పడినవి. ఉభయములకును శాశ్వతముగ నెడతాటు గలిగించుటకు, ప్రతికూలురు విశ్వప్రయత్నముల గావించిరి. కాని దేశావధికముగ రౌలెటుబిల్లులు పొడచూపగనే ఉభయ పక్షములును వాటి నేక గ్రీవముగ ఖండించుటకు చేతుల గలిపిరి. ఇట్టి సుఫలితము గలిగించుటకు, రౌలెటు శాసనము దేశమునకు పరోక్షముగ మంచినే గలిగించిన దని సంతసింపవచ్చును. మితవాదుల, జాతీయవాదుల కలయిక, ఆంగ్లో-హైందవ కృత్రికలకు కొన్నింటికి, హృదయశల్యమయ్యె ననుటకు సందియములేదు. రౌలెటు బిల్లునకు మితవాదులు గూడ ప్రాతికూల్యముజూపుటచే హైందవ రాజకీయజీవితమున దెల్ల ప్రభుత్వము ప్రమాదమునకు లోనయిరిని, మద్రాసు మొలలు కృత్రిక విచారించుచున్నది. ఇక నైనను తమ యవ్యక్తమును మితవాదులు గ్రహించి, సరియగు మార్గమును ద్రోక్కమని హిత మొసగుచున్నది. ఆ మార్గ మేమి? అతివాదుల నుండి మితవాదులు వెలువలకు వెడలి, క్రత్యేకముగ నుండవలయును. క్రొత్త లిబరలు సంఘము వారు, రౌలెటు శాసనావశ్యకతను సమర్థించుచు నొక పాత్రము దయారుజేసి, దేశములో వ్యాపించిన దురభిప్రాయముల నన్నిటిని బోవాడి, ప్రభుత్వము వారి యుద్యమమునకు తోడ్పడవలెను. ఇక్కార్యమువలన హిందూదేశపు శ్రేయమును మితవాదులు హృదయ పూర్వకముగ కొరుచున్నట్లు, రుజువగును." అని మొలలు కృత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. మద్రాసు టైమ్సు కృత్రిక మాత్రము, ప్రస్తుత మితవాదులను బుజ్జగించి లాభములేదని నిశ్చయము జేసికొనినది.

ఆంగ్లో-హైందవ కృత్రికల బెడరింపులకు గాని బుజ్జగింపులకుగాని లొంగక, మితవాదులు రౌలెటు బిల్లు గూర్చి తమ ప్రాతికూల్యము నసందిగ్ధముగ వెలిబుచ్చుచుండుట, ఉత్సాహకారణ మగుచున్నది. బిసెంటు గారివలె, ప్లవ దండయాత్రల భయమునకు, వారు లోనకలలేదు. అసాధారణ పరిస్థితు లేతెంచినందున, మంచి పాత్ర లెల్లరును రౌలెటు శాసనమున కంగీకరింపవలెనని వారు హెచ్చరించుటలేదు. డాక్టరు సప్రూగారు మితవాద నాటుకులలో నొకరు. ఏమి లీడరుకృత్రికలో ప్రస్తుతస్థితి గూర్చి వ్రాయుచు, "గాంధీ మహాశయుని అరెస్టుచేయుట గొప్ప పొరబాటని, భారత దేశీయులు విశ్వసించుచున్నారు. దేశములో ప్రబలిన ఉద్దేశమునకును అశాంతికిని ఇదియే చాలవరకు కారణము. గాంధీ మహాశయుడు దౌర్జన్యమును నిరసించునని, ఆతనివిరుద్ధములు సయితము అంగీకరించెదరు. ఆతను అహమ్మదాబాదు ప్రభుత్వో ముఖాముఖిని మాటలాడి, వారిని శాంతిపరచెనని, ఆతని విరోధులు గూడ అంగీకరించిరి. ఆతనిని ఢిల్లీకి బోనిచ్చినచో, కథ యంతయు వేరుగ నుండెడిదే యని తలచుటకు నే సాహసించు చున్నాను.....

కేవలము నిర్బంధము మాత్రమే, సామ్రాజ్యమునందే భాగమునందును విజయము గాంచలేదు. ఇట్లొడలోగాని, దక్షిణాఫ్రికాలోగాని నది విజయము గాంచలేదు. మిగిలినచోటుల నయినను నది యము బొందజాల" దని స్పష్టపరచిరి.

తమ యభిప్రాయములను, డాక్టరు సప్రూగారు కృత్రికలలో వెల్లడించుటతో సంతృప్తి జెందలేదు. సంయుక్త రాష్ట్రముల లిబరలు సంఘాధ్యక్షులుగ, పంజాబులోని నిజసమాచారమును ప్రచురింపవలయుననియు, ప్రజలలో భయము తొలగింపవలయుననియు, నిర్బంధములను సాధ్యమగుంతవరకు దీసివైచి ఉద్దేశమును శాంతిపరుకవలయుననియు, డాక్టరు సప్రూగారు రాజప్రతినిధిగారి కొక తంత్రీవార్త నంపిరి. విషమస్థితిని జాగరూకతతో నివారించి, ప్రజలను సమాధాన పరచి, వారిలో విశ్వాసమును కలిగించుటకు, ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగాను జోక్యము కలుగజేసికొనవలెనని, వారికొక తంత్రీవార్త నంపిరి. మితవాద కృత్రిక యయినను, లీడరుకృత్రిక రౌలెటు శాసనమున కిపు డవసరము గలిగె నని వాదించక, "ప్రభుత్వమువారు రౌలెటు శాసనమును గావించకుండ యుండవలసినది. ప్రభుత్వమువారి బిల్లు విషయమై జాపిన సంతృప్తి భావమునకు మే మంగీకారము దెలుపజాలము. మంచిపాత్ర లెవరును ఆక్షేపింప దగిన యంశము లేవియు, రౌలెటు బిల్లులో లేవను బిసెంటుగారి యభిప్రాయమును సయితము మే మనుసరింపజాలము. రౌలెటు శాసనము రద్దగునట్లు కృషిసలుపుట మనధర్మ" మని వ్రాసినది. ఈ వారపు సోషలు రిఫార్మరు కృత్రిక పదికలముల వ్యాసమును వ్రాయుచు, రౌలెటు శాసనము సతిసమర్థతతో విమర్శించి, వ్యాసము నిటుల ముగించినది "నిర్బంధ విధానములు మొదలంట దొలగింప బడుగాక. ప్రజల ప్రేమపై పరిపాలనము సాధారణరచుటకు, హృదయపూర్వకముగ ప్రయత్నములు జరుగవలయును. బ్రిటీషు సాంప్రదాయముల కనుకూలించినవద్దతి యిదియే. దేశములో సంతృప్తిబెంచి, విశ్వాసమును జనింపజేయుట కీ వద్దతియే యనుకూలించును. హిందూ దేశమును బ్రిటీషుసామ్రాజ్యముతో ప్రేమ భక్తి బంధములచే శాశ్వతముగ విగించ గలుగునది, యీ వద్దతియే."

గాంధీ మహాశయుని వద్దతులతో నేకీభవించక బోయినను, వారి నిష్కాపట్యమును, సత్యప్రియత్వమును శంకించుట వెట్టితనమగును. ఆంగ్లో-హైందవకృత్రిక యయినను టైమ్సు ఆఫ్ ఇండియా కృత్రిక గాంధీగారి నిశ్చయము నిటుల ప్రశంసించినది, "హిందూదేశ పరిస్థితులలో సందిగ్ధత యరుదెంచినపుడు, గాంధీ మహాశయుడు చూపిన నైతిక ధైర్యము నాతని యనుచరులేగాక, ఆతని యభిప్రాయములతో నేకీభవించనివారు గూడ కొని యాడుదురు. సత్యబలముగలవారే, తమమార్గము ప్రమాదభూయిష్టమని, యంగీకరించుటకు బూనుదురు. నైతికబలము లేనివారు, కుండేటి కాలి వాడము సేయ నారంభించెదరు. తాను పొరబాటునకు లోనయితి నని, గాంధీ గారి పొప్పుకొనుట, ఆతని సత్యప్రియత్వమును వేనోళ్ల చాటుచున్నది." వంగదేశపు మహమ్మదీయ సమాజేశకు గూడ రౌలెటు బిల్లున కసమ్మతి జూపినది. బ్రిటీషు కాంగ్రెసు కమిటీ వారు గూడ, రౌలెటు బిల్లులను విమర్శించుచు నొక గ్రంథమును, మాంటాగూ సంస్కరణవిధానమును విమర్శించి కాంగ్రెసు తీర్మానములకు సమర్థించుచు మరీ యొక గ్రంథమును ప్రచురించుచున్నారని, మహారాటా కృత్రిక వలన తెలిసికొనుటకు సంతసము గలుగుచున్నది. బిసెంటు

గారు దప్ప, ప్రజలలో నన్ని పక్షముల వారును రౌలెటు శాసనమును విమర్శించుటలో నేకీభవించుట సంతోషకారణ మగుచున్నది. మితవాదులును జాతీయవాదులును, హిందువులును మహమ్మదీయులును, తా మంగీకరించెడి విషయముల వట్ట సమానవేదికపై నిలిచి, నికమీద కలసి కృషి సలుపుట యత్యవసరమని, రౌలెటు శాసనా సందర్భములు తగిన గుణపాఠము నేర్పుచున్నవి. ఈ పాఠమును దేశీయు లికమించు మకువ కుండెదరు గాక !

హిందూదేశపు ప్రస్తుత స్థితి ఆంగ్లదేశపు దృష్టి వాక్రించుచున్నట్లు జాపట్టుచున్నది. లండను టైమ్సు కృత్రిక దూరదృష్టితో విమర్శించుచున్నను, వెస్టుమినిస్టరు గెజెటు కృత్రిక మాత్రమే, హిందూదేశ సమస్య కరిష్కారము నేమాత్ర మూపియుంచుట దనియు, ప్రస్తుత పార్లమెంటు సభ ముగియ లోకల ఈ కార్యము నిర్వహించబడినయెడల, గొప్ప విపత్తు ఘటిల్లు నని, తెలుపుచున్నది. స సంస్కరణశాసనము ఉత్తరువందే పార్లమెంటు సభలో క్రవేతపెట్టబడు ననియు, అది వేరొక సంఘపు కఫిలన నిమిత్తమంపడుననియు దెలియుచున్నది. కాని రౌలెటు శాసనముదొలగనిది సంస్కరణశాసనమున కనుకూల వాతావరణ మేర్పడను. నిజస్థితి దెలుపుచు, రాజప్రతినిధిగారి కిని, ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారికిని విజ్ఞాపన నంపుటకు, కాంగ్రెసుసంఘము బొంబాయిలో నిశ్చయించినట్లు తంత్రీవార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఢిల్లీ గడబిడల గూర్చి శ్రద్ధానందుల వృత్తాంతములన, నిజము కొంతవడి తెలిసెను. పంజాబు వృత్తాంతము గూర్చి వార్తలు నిషేధించ బడుటచే, సత్యమరయుటకు పీలులేకుండెను. కాని అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులకు గోవర్ధన దాసుగారు, కాంగ్రెసు సంఘమునకు నిజవృత్తాంతము దెలిపిరి. ఆ వృత్తాంతమును, వేరొకచో ప్రచురించుచున్నారము. 10-వ తేదిన నిరాయుధులగు, నిరపరాధులపై తుపాకులు గాల్చబడెననియు, పోలీసువారిచే గాని పైనికులచే గాని ప్రజ లెదిరింప లేదనియు, నిజవృత్తాంతమును పండిత రాంభోజీ దత్తుగారు కృత్రికలకును అధికారులకును బంపదలచియుండ యీ లోపుననే ప్రవాసమున కంపబడి రనియు, ప్రజల యభిప్రాయమును జల్లా మేజిస్ట్రేటునకు తెలుపబోగా, లాలా హాకిమ్ నులాలా, రాంభోజీదత్తు మొదలగువారు నిర్బంధింపబడి ప్రవాసమున కంపబడిరినియు, గోవర్ధనదాసుగారు దెలిపిరి. ఇట్టిస్థితిలో నిజస్థితిని గనుగొనుటకు, ప్రజా ప్రతినిధులు, అధికారప్రతినిధులు గల విచారణ సంఘము నేర్పరుచుట అత్యవసరమని, యాధియగుచున్నది. శాంతిస్థాపనమునకు, ప్రజలు ప్రభుత్వమువారి కీ తరుణమున సాయపడుట యవసరము. ప్రభుత్వము వారును అశాంతికి మూల కారణముల నరసి, వాటిని వెంటనేదొలగించుట భావ్యమని నివేదించుచున్నారము.

ఆంధ్ర దేశము : వైద్యకళాశాల

విశాఖపట్టణపు వైద్యపాఠశాలను కళాశాలగ మార్చవలయునని, గా. వేంకటపతిరాజుగారిదివరకు శాసననిర్మాణసభలో నొక తీర్మానము దెచ్చిపెట్టి, ప్రభుత్వమువారు ఆంధ్రదేశమున వైద్యకళాశాల యొకటుండుట యవసరమని గుర్తించిరి. నాల్గుకోట్ల ప్రజలకు చెన్నరాజధానిలో 1354 మంది మాత్రమే, రిజిస్టరయిన వైద్యులుగలరు. జనబాహుళ్యము గమనించిన యీ సంఖ్య యత్యల్పమనుటకు సందియములేదు. వైద్యవిద్య సభ్యులను తగినన్ని పాఠశాల లీ రాష్ట్రమున

లేకున్నవి. విద్య సభ్యునిచేడివారి కే మాత్రము శారతలేదు. ప్రతివత్సరమును చోటులేక, వైద్య పాఠశాల లనేకమందికి ప్రవేశమియ్యక తిరస్కరించుచున్నవి. అందుచే చెన్నపట్టణముందే గాక నితరపట్టణములందు గూడ వైద్యవిద్యను వ్యాపింపజేయుట యవసరమని, ప్రభుత్వమువారు గ్రహించిరి. అందుచే విశాఖపట్టణములో వైద్యపాఠశాలకు తోడుగ వైద్యకళాశాలను స్థాపించుటకు ప్రభుత్వ సాధనముల గూర్చి సూచనల సంపవలయునని, ప్రభుత్వమువారు సర్జను జనరలుగారిని గోరిరి. విశాఖపట్టణములో సివిల్ ఆస్పత్రిని పెంచి కట్టుటకు ప్రభుత్వమువారి దివరకే యంగీకరించిరి. ఆస్పత్రి పూర్తియైన పిమ్మట, చెన్నపట్టణమునకు బిమ్మట, నన్నటికన్న నిదియే ఘనవైద్యాలయ మగునని, ప్రభుత్వమువారు దలచుచున్నారు. నంచి వరమిచ్చినను పూజారి వరమియ్యడను సామ్యమున, సర్జను జనరలుగారిందుల కభ్యంతరముల నూచించిరి. విశాఖపట్టణము, రాయపురము, తంజావూరు, కోయంబత్తూరు మొదలగు ప్రదేశములందు పాఠశాలా భవనములను పెద్దవిగ గట్టించవలయుననియు, విశాఖపట్టణములో నెక్కువమైన విద్యార్థులను బెజవాడ కాకినాడలకు బంపవచ్చుననియు, యిటులనే వైద్యపాఠశాలలను వృద్ధిజేయవచ్చుననియు, వైద్య కళాశాల మాత్రము చెన్నరాజధానిలో చెన్నపట్టణమున దప్ప మరి యొక ప్రదేశమున స్థాపించబడగూడదనియు, సర్జను జనరలుగారు పట్టుదల జూపుచున్నారు ప్రభుత్వమువారు, ప్రస్తుతపు పరిస్థితుల గూర్చి సర్జను జనరలుగారితో నేర్పరచుచున్నను, జిల్లాపట్టణము గానిచోట పాఠశాలలను స్థాపించుటకు ప్రభుత్వము వారంగీకరించుటలేదు. రాజధాని కంతకను, ఒక వైద్యకళాశాల చూపనను సర్జను జనరలుగారి యభిప్రాయమును గూడ ప్రభుత్వము వారంగీకరించుట లేదు. తెలుగు మండలములలో వైద్య కళాశాల యొకటి స్థాపింపబడుట యవసరమనియు, విశాఖపట్టణపు హార్బరు పూర్తి యైన పిమ్మట, జనసంఖ్య వృద్ధి యగునుగాన, అప్పుడు వైద్యకళాశాలను స్థాపించుట సులభ సాధ్యమగుననియు ప్రభుత్వమువారు తలంచుచున్నారు. సర్జను జనరలుగారు, ప్రభుత్వమువారు దెలిపిన మొదటి సూచన కంగీకారము జూపియున్నచో, వైద్యకళాశాల నేర్పరుచుటకు, ప్రభుత్వమువారిమితోత్సాహము జూపియుండెడివారు. సర్జను జనరలుగారి యభ్యంతరమువలన, వారును సత్వర కార్యాచరణమునకు గడంగుటలేదు. ఆంధ్రులు తమ వాంఛల ని సమయమున దృఢముగ దెలుపవలయును. ఆంధ్రదేశమున ప్రత్యేక వైద్యకళాశాల ముఖ్యవసరమని, నిరూపింపవలెను. సర్జను జనరలుగారి యభ్యంతరములు నిరాధారములని చూపి, ప్రభుత్వమువారి సంకల్పమును బలపరుపవలయును. ఇట్టి యవకాశము నాంధ్ర మహాజనులు జూరవిడువ గూడదనియు, రానున్న ఆంధ్రసభ లీ విషయమై తీర్మానించి ప్రభుత్వమువారికి దెలుపవలయుననియు, సూచించుచున్నారము.

హిందీసాహిత్య సమైక్యసము
బొంబాయిలో జరిగిన హిందీసాహిత్యసమైక్యసమున కధ్యక్షత వహించిన వండిత మదనమోహన మాళవ్యగారు, హిందీ సామాన్యభాష గావలయుననియు, సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడినపిమ్మట, రాష్ట్రీయ శాసన నిర్మాణ సభలలో కార్యక్రమ మంతయు ఆయా రాష్ట్రభాషలలోను, సామాన్యశాసన నిర్మాణసభలో హిందీభాషలోను జరుగవలయుననియు, విశేషీకరించి యుండిరి. ఇందుకు దోడుగ, దేశము భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములక్రింద విభజించబడుట గూడ యవసరమని తెలిపియుండుచో, సహేతుకరముగ నుండియుండెడిది.

దీక్షావలోను జరుగవలయుననియు, విశేషీకరించి యుండిరి. ఇందుకు దోడుగ, దేశము భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములక్రింద విభజించబడుట గూడ యవసరమని తెలిపియుండుచో, సహేతుకరముగ నుండియుండెడిది.

క్రొత్త రాజప్రతినిధి
హిందూ దేశమునకు సర్ డగ్లసు హేగుగారు రాజప్రతినిధిగ నరుదొందెద రని కొంద రొక వార్తను వ్యాపింప జేయుచున్నారు. ఇది నిజమగుచో, బర్మెయిన్లకు లార్డు ఫ్రెంచిగారు, ఈజిప్టుకు ఆలకాదీ సేనానాయకుడును, ఇండియాకు సర్ డగ్లసు హేగుగారును రాజప్రతినిధులుగ నుండుట సంభవించును. ఇ రాధీన దేశములపై సైనికాధిపత్యులే యీ కాలము న పరిపాలనాభారము వహించుట జూడ, వివాదము గలుగకబోదు.

విసెంటుగారి వింత నడవడి
లీడరుపత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది: "టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియాపత్రికకు, బెసెంటుగారు వ్రాసిన విషయముల గూర్చి, మాద్యమగు నసమ్మతి దెలుపక తప్పదు. ఇందలి చుట్టిప్రాయములు, ఆమెకు 1911, 1912-వ సంవత్సరములలో గల యభిప్రాయములను స్మరణకు దెచ్చుచున్నవి. ఒక్కసారి ఆమె చుట్టుదిరిగినది. ఏ రాజకీయప్రపంచమున ఆమెకు నెలుకడ ఉండినో తెలియకున్నది. దేశీయమహాజనసభ కధ్యక్షత వహించిన వారిలో నిట్టి అసభ్యవర్తనము గను బలము కీమయే ప్రథమురాలి!"

విశ్వవిద్యాలయపు చట్టములు:— మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ నెట్లువారు 7-వ తేదీనాడు ఎల్.టి. జర్రాసంఘములలో చేసిన మాన్యుల వాప్రభుత్వమువారంగీకరించి.

నిమ్నజాతుల సంఘము:— ఈ సంఘ కార్య నిర్వాహకుల నెమ్మొనరుట కైపు 28-వ తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు హిందూపత్రిక కార్యాలయమున నొక సభ జరగవలయు.

గ్రంథస్వీకృతి:— (1) బమ్మెర పోతనామాత్య విరచితమైన ప్రకటితమైన నారాయణ శతకము (2) భారత మాతృ విలాపము (3) సరోజినీ, ఆమె నీ కృతము మా కార్యాలయమున చేసినవి. మున్యుండు మా యభిప్రాయమును ప్రకటించెదము.

జాలభారతి:— ఈ పేరున నంతర్జాతీయ నుండి ఏ. పి. కవిగాదచే ప్రకటితమగు మాసికపత్రిక మా కార్యాలయమునకు చేరినది. వార్షికముల్యము ఈ పత్రికకు 2-6-0 ఏర్పరుపబడినది.

ఒక జ్యోతిషికుని మృతి:— జ్యోతిష్యవ్యాభూషణ విదవాచిత్యులై, చెన్నపట్టణలో నివసించి, శతసంవత్సరమున్న శ్రీనివాసాచార్యులు గారు స్వీకృత పరిషత్తులై ఈ వైత్యకుంగల మృతియొందిరని తెలుప జరిపిలుచున్నారు.

ధిల్లీ హోమయాల లీగు కార్యదర్శి కంకరలాలు మొదలగువారిమీద తెచ్చినకేసులో ప్రభుత్వమువారు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారిని పదిదినములు నేరస్థుల రిమాండులో నుంచగోరిరి. నిందితులు బంధిపోతులగు అల్లులను జేసిననియు, సి. వి. డి. ఇన స్పెక్టరు నగరనజరది ఆతని తుపాకిని వాచిని తీసికొని పోయిననియు కేసు. మరికొంతమంది నేరస్థులు పట్టుపడవలసియున్నదనియు, అనసరమగు ఇంట్లు మరికొన్ని పరిశోధింపబడవలయుననియు ప్రభుత్వమువారితరపున వాదించబడెను. ముద్రామాలతరపున ఆసాఫాలీగారు జామీనమీద వారిని విడిచిపెట్టగోరిరి. రిమాండులో నుండుట కనుజ్ఞ ఈయబడెను.

ఇస్సుయంజా జ్వరము

సి. రి. కో. పా. ము. య.

ఇస్సుయంజా జ్వరమునకు యీ మేరకే, అది యెట్లు వ్యాపించునో దాని నెట్లు నివారించునో మొదలగు అంశముల నిన్నిటిని వివరించుచు వానిటరి కమిషనరు గార వ్రాసిన మొదలనుండి ఇండియా గవర్న మెంటువారు లోకము గవర్న మెంటు వారందరికిరి బంపిరి. దానిని తగిన రీతిని దేశభాషలలోనికి మార్చి ప్రజాసామాన్యమునకు పంచి తెల్పించవలయునని వారి యుద్దేశము. ఆ మొదలనుండి నందలి ముఖ్యాంశముల నిట సంగ్రహముగ బొందుపరచుచున్నాము. 1918 వ సంవత్సరమునందీ యారంభమయ్యెను. ప్రపంచము దంతటను వ్యాపించెను. ఇంత విశేషముగ వ్యాపించిన రోగ మిదివరకేదీయులేదు. దానివలన ననేకమంది ప్రజలు మరణించిరి. ఒక్కహిందూదేశముననే 80 లక్షలకుండు మరణించిరి. వర్తకవ్యాపారముల కిదివిశేష నష్ట మొందించెను. మన అంతటికో నది యంత మొందలేదు. ఆ నేకవిధములగు చిల్లరరోగముల గూడ నది వెదజల్లినది.

ప్రపంచము దివిదలలో మహావ్యాధు లనేకములు వ్యాపించినను ఇంత ఘోరమగు న ద్వైతము సంభవించలేదు. ఈవ్యాధి ఒకమానసామీన వెతుక మంలకుల కచ్చుచుండుట అసాధ్యమై వైద్యము కనుకనే ముందు తగిన నివారక ప్రయత్నములను జేసికొనుట మంచిది. ఈ యుద్దేశ్యముతోడనే ఈ మిమోరాండము ప్రకటింపబడినది. 1918-వ సంవత్సరము దీ రోగమువలన గ్రహించిన సంగతుల నిట్టిటిని జూచి ఇక ముందు రోగము పొడనూడగ నే అడచివేయుటకును ఎటు ప్రయత్నము వ్యాపింపజేయవలయుటకును తగిన మార్గములందు తెలుపబడినది. ఇస్సుయంజా యెట్లు వ్యాపించునో భాషగ తెలియదు. దీనిని గుఱించి ఇంక ననేక సంగతులకు భాషగ విచారింపకగొనవలసియున్నది.

సాధారణముగా ఇస్సుయంజా జ్వరము రి గంటలు మొదలు 48 గంటలవరకును చాలాభాగముగ నుండును. ఈజబ్బు కచ్చినరోగుల కుత్తుకలందును ముక్కున నుండును చెప్పదార్థములవలన ఇది విశేషముగ వ్యాపించుచున్నది. సాధారణముగ దగ్గులకు కుమ్ములను దీని వ్యాపనకు విశేషముగ తోడ్పడుచున్నది. అందుచేత రోగులకు కొంచె మెదబెట్టి తిరుగుట రోగము రాకుండు జేసికొనుటకు ముఖ్యోపాయము. పిమ్మట నా మె మెరందమునందు మైసికాధికారులును, పురపాలనాధికారులును ఇతర పాలనాప్రతిష్టాపనాధికారులును ఎట్టి ప్రయత్నములను చేయవలయు నిదియు తెలుపబడెను. నివారక ప్రయత్నములలో, పాఠశాలలకు చూసేవేయుట సభలను జూక నీయకుండుట, సినిమాలు మొదలగు వానినాపుట చర్చిలు మొదలగు వానిలో జనులు సమావేశము కాకుండజేయుట క్యారంటీకు, ప్రాప్తికొట్టిక్కు టికెటుల వేయించుట మొదలగువాటి నది ప్రోత్సహించున్నది.

ప్రతిష్టాపనములే నివారక ప్రయత్నములలో నీక్రింది వాటి నది ప్రోత్సహించున్నది— స్థానికాధికార లీరోగము నచ్చునపు డెవరెవరెట్టిపనులకు బాగుగా నుపయోగించునదియు ఒక జాదితాను తయారజేయవలయును. ఎవరెవరు మోటారు బండ్ల నిచ్చునదియు వ్రాసికొనవలయును నెంటుజాను ఆంబ్యులన్సు లీగోడు, వర్సింగు ఎస్సెసిరీయేషను మొదలగు గల రోగులకు సహాయముచేయ ప్రతిష్ఠింపబడిన సంఘములకు తగిన సహాయ మొనరించు సన్నాహములను చేయవలయును.

(2) సహాయముచేయ సిద్ధముగ మనస్థులకు, సామగ్రిని ఒకరి యధికారముక్రింద నుంచవలయును.

(3) వివిధ ప్రదేశములందలి రోగులకు పరిశోధింపబోవువారి పనినిచూడ భాషగ నేర్పాటు చేయవలయును. అనుభవములకు చాల వివరముగ నుండు కేసులనే చేర్చుకొనవలయును. లేదన్న వారికేక్రికి మించినంతమంది రోగులకు జేర్చుకొనవలసివచ్చును.

(4) ఆరోగ్య సంరక్షకార్థ మిదివర కున్న టికెటులకు పనివారలు ప్లేగువారలు ఈ మొదలగు వారందరిని ఇత్యుంజా నణచివేయ విశేషముగ నుపయోగింపవచ్చును.

నవాబు మహ్మదుసయ్యుద్దీన్ భాను గారు సంయుక్తరాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారికి తమ భక్తివిశ్వాసములను తెలుపుచు తాము తన ప్రజలకు దొరతనమువారికి తమసర్వస్వము నర్పింప సిద్ధముగ నున్నారని తంత్రీవార్తనంపిరి. తెల్పినెంటుగారందులకు ప్రభుత్వర మొనగుచు కృతజ్ఞతను తెలిపిరి.

నత్యాగ్రహపు కలవరము

పంజాబు రాష్ట్రమున నైనిక శాసనము స్థాపించబడుట కలవరము విషయమై ప్రభుత్వపు ప్రకటన విభాగముచేసిన వాడుకలు చెరసాలయం దుంచబడుట కామూరు విషయము

లాహోరు, ఏప్రిలు 21:— లాహోరు నగరములో నివిలు స్థలముల అధికారమునుండి తెప్పి నెంటు కర్షణ ప్రాంత కాంసులు గారు నైనిక శాసనము క్రింద ఈదిగున అర్హు (నెం 18) యిచ్చి:— నా అధీనమునందు యున్న స్థలముల కొందరిని లైసెన్సు యున్న గు వాటి మూలముగ తుపాకులు మున్నగు వాటిని అధీనము నందు ఉంచుకొను అధికార మియ్యబడుటకైన, కొందరు ప్రజల అధీనము నందు తుపాకులు, నుండి గుండుసామాను గలవని నాకు తెలిసినది. ప్రభుత్వమువారి నైస్వములను పోలీసులు డేరుము గలగుటకు అకాంతియును దౌర్జన్యమును ప్రబలకుండ తుదముట్టించుటకు, మీ దగ్గర యిచ్చు తుపాకులను ముందు గుండుసామానును దొంగతనముగా గాని, ఇతర అపరాధముల ప్రకారముగా గాని విప్లవకారుల చాక్రగతుల గాకుండ, నైనిక శాసనము క్రింద నాకు యివ్వబడిన అధికారమువేత ఈ దిగున అర్హును ప్రకటించుచున్నాను. — నాచేగాని, ఏ యుద్ధాగ్నిచేగాని మేజు స్త్రీలుచేగాని నా తరపున నైనికులు లేక పోలీసులు గాని తుపాకులు ముందుగుండు సామాను గలవారిని, తుపాకులను రక్షణ స్థలములలో డేరుము గానుండుట కివ్వబడినదని అడిగినప్పుడు నేను చెప్పినస్థలములలో వాటిని యివ్వవలయును. అట్లు ఇచ్చిన యెడల నైనిక శాసనమునెంటు నే వారు విచారించుటకుదు.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

లాహోరు, ఏప్రిలు 21:— ప్రభుత్వము వారు ఈక్రింది విషయములను ప్రకటించుచున్నాను:— ఈనధ్య లాహోరు నగరములో జరిగిన గందరగోళములలో 60 మంది నాయకులు చెరసాలయం దు ఉంచబడిరి. ప్రజలు తమ తెలివితేటలను గ్రహించిరి. నైనిక శాసనము క్రింద తిరుగుబాటు చేసినయెడల మాన్యువాటిలునని భయపడి ప్రజలు అణగారగా నుండిరి. విద్యార్థులందరూ విచారగ్రస్తులై యుండిరి. నగర మంతయును శాంతిముగ జున్నది వ్యాపారము మామూలువిధముగానే జరుగుచున్నది. పరిస్థితులు సాధారణస్థితికివచ్చుటచేత నగరములోని వర్తకులందరూ సంతోషించుచుండిరి. ఈ నెల 18 వ తేదీ రాత్రి సర్ గోదా రయ్యు ప్రేమనంద్ర మొదల కర్రలు తగులబెట్టుడెను. కాని గృహములు పున్నగునవి అటులకొనవలెనా తగినపద్ధతులు తీసికొనబడెను. అచట ప్రజలెవరూ లేరు. భావోద్వేగమున లేదు. ఈ నెల 18 వ తేదీ రాత్రియందే జలంధరు జిల్లాలోని సిద్ధాను రైలుస్టేషను తగులబెట్టుడెను. నగోదా రైలులోని టెలిగ్రాఫు తీగలు త్రొవబడెను.

14 వ తేదీ అలహాబాదు నగరములోని లీడరు పత్రిక యందు, 10 వ తేదీని లాహోరు నగరములోని కల్లోలమును చెప్పుచు, మూడు నాడుగునందలమంది యువకులును బాలురును లాహోరులోని జనసమూహము కాల్యబడె ననియు, అజ్ఞాతసంకరాత్మున ప్రజలు చెల్లాచెదురు కావలెనన వారి మైతుపాకులు ప్రేల్చబడినవనియును, నుడువుచు, వారు ఏవిధమైన దౌర్జన్యము చేయలేదని నుడివరి. నగరసంకీర్తనములు చేయగూడదని తెల్పినను సరకుచేయక వేలకొలది జనసమూహము నగరమునుండి, మామరకునుకచ్చిరి. కొలదిమంది పోలీసు సమూహము, ఇకపైకి పోగూడదని అడ్డుపెట్టగా ప్రజలు మీరి త్రోసికొని పైకి వెడలిరి. ఈ సమూహములో నగరములోని అల్లరిముకయున విద్యార్థులుగలరు. తరువాత గుంపులోని వారు వయసువచ్చిన యువకులు గలరు. కాని బాలురు గారు. ఈగుంపు ప్రముఖగా సివిలు స్థలములలోనికి వెడలుచుండెను. తీవ్రమైన చర్యలు చేయుటకు అవకాశము యిచ్చిన యెడల అమృతసారు నగరమంతటినే గందరగోళములు జరిగెడివి. యూరోపియను గృహములలోనికి వెడలెడివారు. తీవ్రమైన అధికారమును ఉపయోగించుకొండ జనసమూహమును చెదరగొట్టుటకు ప్రయత్నములు చేయబడినవి. ఈ రంగము మనందు జిల్లా మేజుస్ట్రేటుకూడ నుండెను. జిల్లా మాఫరిండెంటును ఉండెను. జనసమూహమువై తుపాకులు కాల్పుటకు మీదే అజ్ఞ యివ్వబడెను. జనసమూహము చెదరి నగరములోనికి వెడలెను.

గుజరానాలా జిల్లాలోని గందరగోళములలో ముఖ్యముగా గమనింపవలసిన విషయము ఏమనగా బాలురు కిరస నాయులు దర్బారులో అగ్ని దగ్ధము చేయుటకు నుండు నిలబడిరి. వీరుందరుజనసమూహమునకు నుండుగుండుటచేత పోలీసు వారు తమ ఆయుధములను ఉపయోగించుటకు వీలులేక యూరకుండిరి. మీరు లేకుండిన యెడల ఆ యుధములు స్వేచ్ఛగా నుపయోగించెడివారు. భావోద్వేగముతో నన్ను విద్యార్థులతో చెలగాట ముడుట ఈ అందోళనమున అపాయనీతికి తెచ్చుటయే.

కామూరులోని విచారణలు సంప్రప్తిగనే జరుగుచున్నవి. ఇదివరకే చాల మంది చెరసాలయం దు ఉంచబడిరి. ప్రజల సమూహములలో సవ్యాకాలు కనబడినవి స్థానిక అధికారులు నివేదించు చుండిరి. దీనిమూలమున గ్రహించి కలసినది ఏమనగా, ఈవిధమైన బాధ్యతలేని బాధ్యత్యముచేత అసత్యుగులవంతులు బయలుదేర దీసిరి. ఈ వార్తల వలన జనులలో భావోద్వేగము మెచ్చెను.

15 వ తేదీని గుజరాతి రైలు స్టేషనును అడ్డగించుట వలన 18 గురు చెరసాలయం దు ఉంచబడిరి. ముఖ్య నాయకులు గూడ చెరసాలయం దు ఉంచబడిరి.

18, 19 తేదీలలో అత్యుక్తసారు నగరములో 86 గురు చెరసాలయం దు ఉంచబడిరి.

సివిలు, మిలిటరీ గెజెట్టు పత్రిక ఇట్లు నుడివెను:— అధికారమునాడు లాహోరు నగరమునుండి నైస్వము వెళ్లుచుండెను. మార్గవధ్యమున ఒక్క గ్రామములో టెలిఫోను, టెలిగ్రాఫు తీగలు త్రొవబడెనని నివేదించబడుటచేత ఈ నైస్వము అచట కాంతి నెలకొల్పుటకు ఆగెను. ఆ గ్రామములోని లంబారు వాడ పొగరుబోతుగ ఉండుట నైనికులు కనిపెట్టి వారిని గట్టిగా శిక్షించిరి. అపొంతములలో కల్లోలము బయలుపడెనుకని తోచలేదు. ఈ నైస్వము తిరుగ లాహోరు నగరమునకు వచ్చెను.

సింధు రాష్ట్ర సీత.

దౌర్జన్యమున వ్యతిరేకించుట.

కరాచీ, ఏప్రిలు 21:— గత శనివారమునందు సింధు రాష్ట్రములోని మహమ్మదీ జనసమూహము రాజధానిని, హిందూజాతీయు లోని కొన్ని బాగములలో దౌర్జన్యములు జరిగినందులకు తమ ఆనూశుభత తెలియబరచి మి ఒక తీర్మానమును ఆమోదించిరి.

గత శనివారమునాడు సింధు కమిషనరుగారు ఒక దర్బారుగావించిరి. సింధు రాష్ట్రములో జమీందారులు నూటికి మైగా దర్బారుకు వచ్చెసిరి. ప్రజానాయకులు ప్రవాసియములలో సరియైన స్థలమును పొందుటకును, భూవికాలములలో నాయకులు ఎక్కువ బాధ్యతలను వహించుట కర్హులగుటకు తన యుద్ధాగ్ని కాలము లో కొన్ని పద్ధతులను తీసికొంటిదని తన యువవ్యాసములతో తెల్పిరి. ఇంజనీరింగు మున్నగు సాంకేతికవిద్యలకు ప్రభుత్వమువారు విద్యార్థి చేతనములను ఇంకను ఇచ్చుచున్నాను. ఈ బాలుర విద్యా విషయమై కడుక్రద్ధ తీసికొనవలయును. తన ఆజ్ఞల విషయమై తెల్పుచు, రైలుమార్గములపై అల్లరులను వికేదవరచెన. మీలో ప్రతివారును కొందరిజనులకు ప్రభుత్వము వారికిచ్చి రైలు మార్గమును కాపాడుటకు ఏర్పాటుచేయుట ముఖ్యమగును.

సాయంకాలము సింధు రాష్ట్రములోని, మహమ్మదీయులు ప్రభుత్వమువారియొక్కతోటలో కమిషనరు గారికి విందుచేసిరి. దొరలు, దొరసాములుగల వినుజేలనుండి అతిథులు విండుకు వచ్చిరి. ఆసమయమున బ్యాంకు వాయిద్యము మ్రోగింపబడెను. వ్యక్తము మున్నగుచేతకూ కరివిగా చేయబడెను. కార్యక్రమము చుగిసిన తరువాత బాణసంచా కాల్పుబడెను.

ధీల్లీ సీత

ఏప్రిలు, 22:— ఢిల్లీగతులు ఎప్పటికలె నున్నవి. నైనిక సవ్యాకాలు తొలగింపబడినవి. వ్యాపార వ్యవహారములు యథాప్రకారముగ జరుగుచున్నవి.

మీసానరు.

లాహోరు, ఏప్రిలు 22:— మీసానరు నందును పశ్చిమోత్తరపరగదాలందును అంతయు నెవ్వరిగనున్నది.

అమ్మదాబాదు రైలురాలు; అధికారనియ్యమములు సిద్ధా, ఏప్రిలు 22:— బొంబాయి రాజధాని యందలి అమ్మదాబాదు రైలురాయెడలములను హిందూజాతీయక శాసనము 8-వ సెక్షన్ ప్రకారము నేరములు శిక్షింపబడుదురని ఇండియాగెజెటు ఎక్స్ప్రెస్లో అర్థమయ్యెను.

పంజాబు అల్లరులు.

అధికారుల నిరంకుశత్వము. ప్రజల దృఢచిత్తత, నాయకుల నిర్బంధము.

పంజాబు జేతనానుజను, అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు నగు శ్రీ గోవర్ధనదాసు గారు, ప్రకృతపు అల్లరులు జనగణముందు కొన్ని నియమల క్రిందట పంజాబునందు గల పరిస్థితులను గురించి హిందూపత్రిక కీ క్రింది విషయములను తెలియజేయుచున్నాడు.

లాహోరు ప్రజల తరపున ఈక్రింది తంతుని, రాంభుజ దత్తు చౌదరిగారు రాజ్యాంగ మంత్రి, రాజ ప్రతినిధిగార్లుకు పత్రికలకు పంపకలసియుండిరి. కాని చౌదరిగారు ఏప్రిలు 14 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు అకస్మాత్తుగా ప్రవాసమున కంపబడినందున, వారు చేయవలసిన కర్తవ్యము నాపై బడినది. లాహోరునందు తంతువార్తల రవాణాలో చాల నిర్బంధములు పెట్టబడినందునను ఈ తంతుని నేను ప్రత్యేకముగా కరాచీ నగరముకు వచ్చి, పంపవలసివచ్చినది. అతనితో నీ క్రింది విషయములు కలవు:

“గాంధీగారి ఆరెస్తును వినినంతనే ప్రజలందరూ లాహోరునందు 10 వ తేదీ గురువారమునాడు నిత్యకృత్యములను కట్టిచేసిరి. ఆనాడు సాయంకాలమె, నిర్దోషులగు ప్రజలయిన పోలీసు నాయకులతో సాక్షులను పురమందిరమునొద్ద ప్రయోగించినారు. ఒక్క నిమిషములోనే రైలుబోనులకు వారు కాల్పిరి. ప్రజలేమియు తొందరపెట్టక తమతమ గృహములకు వెళ్ల సాగిరి. పోలీసు నా రొక మైలు దూరము నగరద్వారముల వరకు వెళ్లి, ప్రజలను తక్షణమే నావోటినుండి విడిచి వెళ్ల నాజ్ఞాపించిరి. ఈ బెదరింపులవలన ప్రజలు భయపడి నిలుచున్న బావులలోనే కూర్చుండి, తాము గృహములకు వడచుటకుగాని కొంత కర్తవ్య నీయ అధికారులను వేరుకొనిరి. అధికారులు కొద్దికాలము వ్యవధిమాత్ర మిచ్చినందువలన ప్రజలు నగరములోనికి బయలుదేర సాగిరి. మరల అన్యాయముగా పోలీసువారు వారిమీద తుపాకులను ప్రయోగించసాగిరి. అనేకమంది వీపులమీద గాయములు తగిలినవి. కొందరు చనిపోయిరి. ప్రజల నేతులలో ఆయుధములు లేవు. వారెవరిని తొందరపెట్టలేదు.

కుక్రవారము శాంతివంతముగ గడచినది. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు నగరమునందు మిలిటరీవారిని ఆయుధధారులగు పోలీసువారిని కాపురల పెట్టినవి వాదానము చేసినందున, ప్రజానాయకులు ప్రజలు నగరమువీటి వెలుపలికి వాని ముందే కట్టుకట్టుములు చేయుటకు పూనుకొనిరి. కుక్రవారమునాడుకలె శనివారముదయము బాదపా మసీదుకు దొక సభ జరిగినది. సభ కాంతివంతమైయున్నది. ఈసమయమున మసీదు నలువైపులకు మిలిటరీ పోలీసువారుడను కాపురలనుంచి, దీనివలన అధికారుల వాగ్దత్తమునకు భంగము కలిగినదనియె చెప్పవచ్చును. ప్రజలు భయపడిన యనంతర్ము గృహములకు వెడలుచుండగా కారణమేమియు లేకయే వారిమీద తుపాకులు ప్రేల్చబడినవి. నలుగది చుండికి గాయములు తగిలినవి. ప్రజలలో చాల ఉద్దేకము కలిగినది. కాని వారెవరిని తొందర కల్పగననులేదు. అధికారుల దారుణరోధమువలన నిత్యకృత్యము లన్నియు సంపూర్ణగా నిలుపుదల చేయబడినవి. కేవలము ప్రజల కొప్పజెప్ప లేదు. మిలిటరీవారు నగరమును కాపురల చేయుచున్నాను. వాయువిమానముల నుండి బొంబులను వేయుచును, మార్షలులా ప్రయోగము కలనను, నిర్దోషులగు ప్రజలకు భయపెట్టుచున్నాను. ఈ విషయమున తక్షణమే జోక్యము పుచ్చుకొనుట.”

ఇది చౌదరిగారి తంతునూ వారము. 14 వ తేదీ చుండిగరమున మార్షలులా ప్రయోగింపబడినది. వాయువిమానములు నగరమున తిరుగుచున్నవి. మిలిటరీవారు నగరమును కాపురల చేయుచున్నాను. సర్ మైకేలుగారి నిరంకుశసాలకములకు ప్రజలు దృఢచిత్తులై యున్నారు. వ్యాపారములు కట్టిచేయబడినవి. అంగ్లోఇండియనుపత్రికలు తుపాకులపై నెచ్చుచున్నవి. స్థానికపత్రికలు నిర్బంధశాసనమువలనను, పత్రికానిర్యాపకులు తనందులనను నిజపుదల చేయబడినవి.

14 వ తేదీనాడు వారికెవడు. లాహు, దూనిచందు, రాంభుజ దత్తుచౌదరిగార్లు అరెస్తుజేయబడిరి. వారెచ్చటికి పంపబడిరో తెలియదు. అధికారప్రకాశకులకు తరపున 18 వ తేదీనాడు అనేక సభలు జరిగినవి. అధికారసభలో జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఘాయనగుగా, కుక్రవారమునాడు నగరమున మిలిటరీ

వారిని పారావంశ సంబంధములతో వాగ్వివాదము చేయలేదని చెప్పిరి. తరువాత ధృవజన్మమును సభలో లేదని "పాము నువ్వగు అబద్ధము చెప్పుచున్నావు. నాతోనే వారు వాగ్వివాదము చేసిరి. అధికారులు ప్రజలపట్ల సామర్థ్యాన్ని ప్రదర్శించుచు వలసిన ప్రజలు ఈ వాగ్వివాదముల కారణమున కొరకునున్నారు" అని చెప్పిరి. వారు ప్రజలను మరల కలిసికొని వారి అభిప్రాయములను కనుగొనుటగాను ఆసభ ముగిసినది.

మరల ఇంకొకసభ ఆదివారము సాయంత్రము జరిగినది. వ్యాపారుల ప్రతినిధుల నేతలు సభలో నుండిరి. చాల వర్తమానములను మిలిటరీకి పారావంశ తీసివేసినగాని చికిత్సలయములలో నున్నవారిని ఇండ్లకు బంపినగాని ప్రతి నిధులు తమపనులలో దగ్గరనుండిరి. వారు ప్రజలను వారిని పరిపాలనలో ప్రవేశపెట్టెడిరి. కాని ప్రజలు దీని కంగీకరింపలేదు. తరువాత సభలో గందరగోళము జరిగినది. కొంతమంది వారు ప్రజలను పోషించెడిరి.

ప్రజాభిప్రాయమును దునిచుచు, గోతులను గాదు అనాటి సాయంత్రము జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారికి తెలిపి ఆయన ద్వారా గవర్నరు గారికి సంబంధించినగాని తా నేమియు చేయజాలనని నుడిచి మరల వారు తన్ను మనసటి దిన మదయమున కలిసికొనగోరను. మరునాడు మధ్యాహ్నము 10 గంటలకు పారికమలము దునిచుచు, రాంభుజమ్మ గోతుల చుట్టూ, భర్తవారు గాదు అధికారిని చూడవెల్లిరి. అందు మొదటి ముగ్గురు పురాసమున కంబుడిరి.

అధికారులు ప్రజలతో గుణముల తెరపించుటకు నిరంతరము చూపుచున్నందున ప్రజలు దృఢపిత్తులై యున్నారు. ప్రభుత్వమువారు పక్షపాతపు వ్రాతల ప్రయోగముచేయుచున్నారు. అందు నిర్దోషమైన ప్రయోగముచేయుచు నిర్బంధములను కప్పి పుచ్చుచున్నారు. అధికారవాదులను ప్రజల మొద్దనుండి సాక్ష్యమును పుచ్చుకొనుచున్నారు.

14-వ తేదీ నరకు 85 మంది గాయపడిన ప్రజలకు వాస్తులను వైద్యసహాయము చేయుచున్నారు. ఏమగుచు చికిత్సలయములలో నున్నారు. కొందరు చనిపోయినారు. కొందరి బాడలు తెలియకు లేదు. చికిత్సలయములలో నున్నవారిని బాగుగ చూచుట లేదు. ఒకడు చనిపోయెను. వారు ప్రజలను చూచి, వారు చికిత్సలయముల నుండి వెలుపలికి రాగోరి. అధికారులు దీని కంగీకరించలేదు. నగర వారును హిందూ ముసల్మానులూ, బీదలక్షణముల అన్నదానము చేయుచున్నారు. జంతురక్షణకొరకు పాత పదివేల రూపాయల విచ్చేసి. హిందూముసల్మానులలో సోపరభావ మెక్కువగుచున్నది. సిక్కులు ముమ్మడిగా కౌక భరణమును కొద్ది భరణిచ్చిరి. గవర్నరు మొంటు గుమస్తా తెరకు పరిపాలన వెల్లుబిడెను. స్థానిక ధనాగారము లన్నియు మూసివేయబడినవి. అధికారవక్తలు వారియవార్తల నెరుకు నన్ను కద్దరి నాడారిన. ప్రజలు దృఢపిత్తులై యున్నారు. ఈసందర్భమున భారతదేశము వాస్తులను మాకు తగిన సలహా నీయ పార్థికులు.

విల్లాపూరు సైనికశాసనము

సిల్వా, ఏప్రిల్ 22:—పంజాబునందలి విల్లాపూరు మండలమున సైనిక శాసనము ప్రకటించబడినది. తక్షణముగా శాసనము ననుసరించి కమిషను విచారణ చేయబడుననియు ప్రకటించబడినది.

అమృతనగరము

ఫిల్లీ, ఏప్రిల్ 22:—అమృతనగరము 13-వ తేదీన అల్లరినూక లన్నియు ముగిసినవి. భారత సైనికులు తమవైరుధ్యములను గాల్చినది ఎవరో చెప్పబడలేదు. వారిని చూసి. కాని సైనికుల లెక్కలనుగ అధికారులకు తోడ్పడిరి. సైనికుల కెరుప నెంత ప్రయత్నించినను సఫలము కాలేదు. అయెప్పు బ్యాంకు యజమాని భారతీయుడగుటచే తక్కిన వాటికంటె నది కాల్యబడలేదని తెలియుచున్నది. ఇండ్లను తగులబెట్టు సభలను, మనుష్యులను చంపునపుడు వారు "మహాత్మాగాంధీకే జై, హిందూముసల్మానుకే జై, అంగరా జాకీ సర్కారుకీ మదత్ గారోనకీ జై, అరి కేకలను చేయుచుండిరి. కొంతమంది భారతీయులు దొరతనమువారికి మంచి సహాయమునందిరి. ఒక భారతీయు డల్లరి సహాయమును దెబ్బతగిలిన యూరోపియనుని పిల్లమీద వేసికొని నాలుగు మైళ్ళదూరము వరకు త్రొక్కివేశాడు. అల్లరులలో విశేషముగ తనిచేసినవా రిపుడంతయు సంతకర్తలలో నిగ్రహించిన చూచుచున్నారు. బత్తాను లంతగా బలవంతము చేయబడిన చాలమంది దుశాణములను తెరచి యుండునని తెలియుచున్నది.

అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘము వారి తీర్మానములు బొంబాయి, ఏప్రిల్ 22:—బొంబాయి నగరములో ఈ నెల 20, 21-వ తేదీలలో బొంబాయి రాజధాని సంఘ భవనములో అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారి సభ జరిగెను. గండిక మదనమోహన మాలవ్య గాంధీగారి నేతృత్వమున. ఈ దినము తీర్మానములు ఆమోదింపబడినవి. (1) రౌలట్ చట్టము ఆమోదింపబడుటచేత అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీవ్రముగా ఆక్షేపించుచున్నారు. ఈ చట్టమునకు ప్రజాభిప్రాయము ప్రాతిపదికగా నుండుటచేత, ఈ చట్టమును రద్దు చేయవలసినది బార్లీ సార్వభౌమునకు సలహా నీయవలసినదని హిందూజాతీ రాజ్యాంగమంత్రిని కోరుచున్నారు. (2) అమృతనగర, అమృతవాహు, వీరాంగణ మున్నగు స్థలములలో, దౌర్జన్యమును కార్యములు జరుగమీదను, జనుల ఆస్తుల మీదను నవీకరణలు చేయబడుచున్నవి, విచారించుచు, విప్లవకారుల చర్యలను ఆక్షేపించుచున్నారు. ప్రయోగము కాంతియును, వ్యాయమును వెలకొల్పవలయును. దేశములో కాంతి నెలకొల్పటకు సహాయము చేయవలయునని విజ్ఞప్తి చేయుచున్నారు. ప్రస్తుతపు నిర్దోషభావమును తొలగించి ప్రస్తుతపు పరిస్థితిని సామర్థ్యానితో మాడవలయునని ప్రభుత్వమువారికి అఖిల భారత కాంగ్రెసు సభవారు గట్టిగా కోరుచున్నారు.

3. ఫిల్లీ పరిపాలనను సులభము ప్రభుత్వమువారు హిందూజాతీ ప్రభుత్వమువారు, ఈ దా రక్షింపవలయును, మనత జెందిన ఎమ్.కే. గాంధీగారిమీద తక్షణముగా కాపరముకొంద ఆర్డరులను ఆమోదింపవలయును. ఈసభవారు తీవ్రముగా ఈ ప్రభుత్వముల ఆజ్ఞలను ఖండించుచున్నారు. ఈ ఆజ్ఞలను ప్రభుత్వమువారు ఆమోదింపవలయునని విచారణరమకు ఈ కట్టలను ఆగిపోయెడిచని ఈ సభవారు గట్టిగా అభిప్రాయపడుచున్నారు. హిందూజాతీ ప్రభుత్వమువారు తమ ఆజ్ఞలను ఉపసంహరించుకొనవలసినదనియు, స్థానిక ప్రభుత్వములనుగూడ ఉపసంహరించుటకు ఆజ్ఞలు ఈయవలసిన దనియు ఈ సంఘమువారు ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు. (4) జిల్లా, జయకరు, కిన్నెర రంగవల్లిగాదు పట్టణ గార్లు కలిగిన సంఘము ఒక వాక్కులమును తెయారు చేయుటకు ఏర్పరచవలయును. (5) రౌలట్ చట్టమును సమర్థించుట రౌలట్ చట్టమును రద్దు చేయుటకు చేసిన ఆంధ్రాళమును ఖండించుట ఈ ఆంధ్రాళమును పుజలను చెనుమాగములలో పెట్టుట కేర్పరచబడునగుట మున్నగు భారములతో నిండిన ఈ నెల నాల్గవ తేదీనాడు పునరుద్ధరించబడిన హిందూజాతీ ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనకు సమాధానమిచ్చుట (6) దేశమునందంతటను ఇట్టి విచారకరమును వినుచున్నట్లు కలుగుటకు కారణములు తెల్పుట.

(7) ఫిల్లీ, పంజాబు, బొంబాయి, కలకత్తా నగరములలో జరిగిన వాడుకచర్యలను విచారించుట, కొరదావుతో కొట్టుట, మేషి ను ఫిరంగులతో పుజలను కాల్పుట విమానములనుగూడ బాంబులు వేయుట మున్నగు నిషేధకార్యములను తక్షణచర్యలు ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకసభవారు తీసికొనినందులకును పట్టిక విచారణమును ఏర్పరచి, విచారణ సారాంశమును ప్రచురించుట, హిందూజాతీ రాజ్యాంగమంత్రికిని, రాజపత్రికిని నిధికిని పంపుట, 5 కాంగ్రెసు రాజధానియును ఆంగ్లదేశమునకు తీసికొనిపోవువారలను, రౌలట్ చట్టము ఆమోదింపబడుటచే దేశములో కలిగిన రాజకీయస్థితిని సంగ్రహించి హిందూజాతీ రాజ్యాంగమంత్రికిని, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు, తెలియజేయవలసినదనియు, రౌలట్ చట్టములను రద్దు చేయవలసినదనియు, నిర్దోషభావమును తొలగించవలసినదనియు, సంఘములను విధానమును ఆచరింపవలసినదనియు వక్కానిండుటకు అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘము వారు కాంగ్రెసు రాజధానియునకు అధికారమిచ్చుచున్నారు.

చట్టములను రద్దు చేయవలసినదనియు, నిర్దోషభావమును తొలగించవలసినదనియు, కిన్నెర గా సంస్కరణమును, సంఘములను విధానమును ఆచరింపవలసినదనియు వక్కానిండుటకు అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘము వారు కాంగ్రెసు రాజధానియునకు అధికారమిచ్చుచున్నారు.

సెంట్రల్ కాన్ఫరెన్స్ సంఘము వారి సభ.

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 21:—సెంట్రల్ కాన్ఫరెన్స్ సంఘము వారు హిందూపుటకు పారిశ్రామికవిద్య సభివృద్ధి చేయు నిమిత్తము సోమవారము మధ్యాహ్నము బొంబాయిలో సభ చేసిరి. 500 శత్రుపాద సర్వాధికారి అధ్యక్షతా కార్యమును కంగీకరించిరి. విశేషములలో పారిశ్రామికవిద్య సభివృద్ధినిండుటగాను ఈ సంతకర్తము 80 మంది విద్యార్థులను ఏర్పరచిరి.

అగ్రాసవాధిపతిగారు తమ ఉపన్యాసములో ఆ సంఘముయొక్క అభివృద్ధినిగూర్చి మాట్లాడుచు నిట్లు చెప్పిరి. ఇది సర్వవారు చి ప్రావీణ్యతలో నుండవలసినది. ఈ సంఘముయొక్క అభివృద్ధికి ప్రజలను గవర్నరు మొంటు వారును సంఘ భావముతో పని చేయవలెను. మొంటు మొదట మనము నాలోనిపరలిన దేవునగా విద్యయు నాలోగ్యము ఆదిగా గలవన్నియు దేశములో కాంతియు లేనిపక్షమునను సంఘభావము లేనిపక్షమునను వృద్ధిపొందుట బహుదుర్లభము. ప్రజలను దైవభక్తిపరచుచుండుటగా నుండవలయునని భయపెట్టునట్టి పొగరుపోతులు మొదలగువారిని సహించుట బహు కష్టతరముగా నుండును. బాధ్యత ఏమియు లేక యిష్టము కచ్చివల్లు ఏదేనియో ఆదర్శములను నియమించుకొని వాటిని కార్యరూపమున బెట్టవలయునని కాపరమును పాటించు విప్లవకారులకు ప్రశ్నలంపు రాజకీయ ముగ్రంధు గాని ఎంతమాత్రమును అధికారమునందరాదు.

జనసంతోషమునకు స్వాతంత్ర్యమునకు గవర్నరు మొంటు చుండి ప్రావీణ్యతలో నుండుటకు అవియే బాధ్యత గావచ్చును. అని అభివృద్ధిగా నుండుటకును ఏర్పరచు అల్లరులను మంచి బలవంతునిచేత నాపిజేయవలయును. అవై చెప్పిన పనులు సమకూరకు ప్రయత్నించుచేయు నిమిత్తము ఈ సంఘములో కొంత మంది ప్రాముఖ్యతను వహించి తమ కర్తవ్యసారముగా పనిచేయవలెను. కాంతియు, ప్రవర్తనయు, మంచిగవర్నరు మొంటు, కాపరము నకుకర్తవ్యతగా నుండవలయు మొదలగునవి బాగుగా సమకూర్చుకొని నిమిత్తము పూనుకొని పనిచేయవలయును. సంధిమరతులు సుగమిల్లుటికి కాంతియురాకుండుటయును నని మిక్కిలి విచారకరమైన సంగతి. అందుకు మార్గగా దేశమునందు అల్లరు ఆకాంతము ఎప్పుడుగా నున్నది చాకి కారణమేమియు బాగుగా విశేషము గావచ్చును. కాంతిభావ ఆ గల హిందూజాతీయు ఈ సంగతి సంస్కరణలందును దేశీయము ఏమియు కలగజేసికొనలేదు. హిందూజాతీయు రాజకీయములను వ్యతిరేకముగా నుండలేదు. అందు కాంతియు మంచి ప్రభుత్వము మొదలుగాగలది ఏర్పరచుటకు ప్రతి సంఘమువారును తమ ప్రయత్నముచేయవలె నని కోరుచున్నారు.

అందుమిత్తము బాగుగా గమనించి భారతీయులుచేయు నట్టి పారిశ్రామికపు పనులకు సభివృద్ధి చేయుటకై కాపరమును విధింపబడినది. వాటిలో కాన్ఫరెన్సుగారికి కలిగిన భంగములను తేల్చిచూచు భారతీయులందఱు ఆయామార్గాలమును సమమారు నిమిత్తము ఒక కొటిమాపామును ఉపయోగించువలె ననియు, ప్రతిముఖ్యపట్టణములలోను పారిశ్రామిక విద్యను చేర్చుటకు పాఠశాలలను ఏర్పాటుచేయు నిమిత్తము గవర్నరు మొంటువారిని కోరుచున్నారు.

భాగ్యవంతు లెవరు ? ఆరోగ్యవంతులే. (1045)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేనవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృతము	అమృతామృత తైలము	జ. బీర రసాయనం	మృతానంద లేపము
బలమునిచ్చును	చల్లదనము గలిగించును	ఉష్ణముల బోగొట్టును	తామర నణమును
సీసా ద్దు. 8-0-0	సీసా ద్దు. 0-12-0	సీసా ద్దు. 0-8-0	దబ్బీ ద్దు. 0-8-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

స్వాకింగు-పోష్టికాభివృద్ధి ప్రత్యేకము. క్యాబులగు ప్రతులు ఉచితము

తంపి నిలాసము. } మేనేజరు, ఆయుర్వేదా శిష్యులు.

పండిట్, మదరాసు. } 85, ఆచార్యకోవిల్లి, మదరాసు.

స్వదేశీ వ్రతము

II

హిందూ దేశపు ఆర్థిక మోక్షము

మహాత్మా గాంధీగారి యభిప్రాయము

‘స్వదేశీ’ ప్రతిపత్తి నమోదా నిట్లు తీసికొనవలయును:-

“నేటినుండి నా స్వాధీనమైన హిందూ దేశపు ప్రత్తి, పట్టు, ఉన్న నుండి హిందూ దేశములోనే తయారు చేయబడిన వస్తువులనే ధరించెదనని వైకసాక్షిగ నేను ఘోర ప్రమాణ మొనర్చుచున్నా వాడను. నేను విదేశీ వస్తుధారణమును పూర్వముగ విసర్జించు వాడను. నా స్వాధీనములో నున్న విదేశీ వస్తువుల నన్నిటిని నశింప జేసెదను.”

ఈ వ్రతమును సరిగ్ ఆచరించుటకు మనము చేతితో నేసి న వస్తువులనే ధరించుట ముఖ్యము. ఈ వస్తువుల నూలును చేతితోనే వడకవలయును. హిందూ దేశపు ప్రత్తి నుండి వడక బడి హిందూ దేశమునకు దిగుమతి చేయబడిన నూలుతో నేయబడిన వస్తువులు స్వదేశీ వస్తువులు కావాలవు. మనము పూర్వ స్వదేశీ వ్రతమును జరుపవలెనన్న హిందూ దేశములోనే చేతయంత్రములతోనే నూలును వడకవలయును. అట్లు వడికిన నూలుతో వస్తువులను నేసి ధరించవలయును. ఇట్లు చేసిన నే మనము మోక్షము నొందగలము. ఈ వస్తువులను మనదేశమున చేతివ్యవస్థలతోనే నేయవలయును. వైదేశీయులనుండి దిగుమతి అయిన యంత్రములతో మన హిందూ దేశమున పండిన ప్రత్తితో నూలును అదే మోస్తరు యంత్రములతో వడికిన మనదేశమున భంగముకలగవలెను. మనవ్రతము పెద్దది.

ఈ నిబంధనలకు లోనై స్వదేశీ వ్రతమును వైకొన్న వారు స్వదేశీ వస్తుధారణముతోనే తృప్తిపెందరు. సాధ్యమై సంపదరకు ఈ వ్రతమును ఇతర విషయములకు గూడ వర్తింపజేసి యత్నించెదరు.

అంగ్లేయుల స్వాధీనమున నున్న యంత్రములు.

హిందూ దేశమును అంగ్లేయుల చేతిలో నుండగా వైకొనవలసినవిషయములు ముందుగా భారతీయులకు భాగ్యముగ నుండుటకు వారు అంగీకరించిరి. నేను విజయమున వాడను. ఇట్లు వాస్తవమైనచో అట్టి యంత్రములందు తయారు చేయబడిన వస్తువులు స్వదేశీ యని పిం చుకొనవలెను. విదేశీ వస్తువులందు ఎంచెదను. ఇదియునుగాక అట్టి వస్తువులు ప్రజల ఆమోదమును బడయవలెను. అ వస్తువులు లేంతవక్కుగ నున్నను వాటిని మన మెన్నడును వాడనూడదు. విసర్జింపవలయును. చాలవంది ఈ విషయమై యోచించరు. తమకృత్యములు దేశక్షేమకరము లా లభ్యకములై యని యాలోచించుటకు ఎల్లప్పుడు సాధ్యమదు. కాని ధీమంతులును దేశపురోధివృద్ధికి ప్రాటుపడువారును ఈ విషయమై దూరముగ పర్యాలోచించి తాము చేయు కార్యములు ప్రజాహితము లైనను స్వలాభమునకై నను ఎంత దురభివృద్ధి కరములై యోచించుట వారి విద్యుత్ ధర్మము. మన ఆభిప్రాయములు బా తీయము ఖ్యతతో గూడుకొన్న వని తోచినపుడు ధీమంతుల కార్యములను జనసామాన్యులు విశేషముగ ఆనలించును. ఇంతవరకు పూర్వోదాహరణలకు వాటిని ధీమంతులగు స్త్రీపురుషు లెన తమ స్వయముగ యోచించియుండలేదు. ఇట్లు చేయుటకు టూజేసి మనజాలి చాలవరకు నష్టపడినది. ఇట్టి స్వీయపరిక్ష మలాచారసాంప్రదాయ మున్నచోట తప్పక విజయము గాంచును. సాధ్యమగును. హిందూ దేశపు యంత్రములలో (ఇండి యన్ మెకానిక్స్) నేసినవట్టలను ధరించినంత మాత్రాన స్వదేశీ వ్రతమును జరిపి నారమని కొందఱు నమ్ముచున్నారు. వాస్తవ మేమన:- కడు సాగైన వస్తువులన్నియు హిందూ దేశము నకు వెలుపలి ప్రదేశములలో వడకబడు నూలుతో తయారు చేయబడుచున్నవి. అట్టి వస్తువులను ధరించుటవలన కల్లు శుంఠ్యప్రతి ఆయిది హిందూ దేశములోనే నేయబడుట తప్ప నేరొందు కావాలదు. చేతివ్యవస్థలతో నేయు సాగనగు వస్తువులకు గూడ విదేశీ నూలున్నే వాడుచున్నారు. అట్టి వస్తువులను ఉపయోగించుటచే మనము స్వదేశీ వ్రతమును నల్పివారమని అనుకొనరాదు. సల్పివారము కావాలయు, ప్రాయశః మన మట్లు తలంచుచున్న మనలను మనమే తంచన చేసికొన్నవారమగుదుము. స్వదేశీ వ్రతమునకు గూడ సర్వాంగము మనసరము. మానము గాపాడుకొనుటకు స్వదేశీ వస్తువులు అన్నిచాలును. తక్కినదేమియును గప్పిపుచ్చుకొను టకు స్వదేశీ వస్తువులు లేకున్న పోనిండు. అటులే యుండెద

మని స్త్రీపురుషులు ప్రతిపత్తికొన్నచో స్వదేశీ వ్రతము ఫలించి తీరును. కొన్ని వేలమంది స్త్రీపురుషులు ఇటుల స్వదేశీ వ్రతం బును దృఢనిశ్చయముతో పూనిన ఇతరులు వారిని అనుగమించె దరు. సాధ్యమై సంపదరకు ఇతరులు వీరి త్రోవను త్రొక్క గలరు. వారు తమ దుస్తులు స్వదేశీయ విదేశీయ యని పరిక్ష చేయుటకు ప్రారంభించెదరు. విలాసమునకు అందము నకును సరకుచేయనివారు వి శేషముగ స్వదేశీ వ్రతము నకు దోహదమునజేసి యభివృద్ధి జేయగల్గుదురు.

ఆర్థిక మోక్షమునకు మార్గము.

నేతగాండ్రులేని గ్రామములు హిందూ దేశమున బహు స్వల్పములు. ఆ నాటినుండి గ్రామరయులులేని, గ్రామనేతగాం డ్రులేకలేరు. కాని మనరయులు కరువీడలే యున్నారు. మన నేతగాండ్రులేని ప్రదేశముల ప్రాంతముల మొసంగుట లేకు ఎవ రో వీడతరగలివారు మాత్రము వారియెడ అభిమానమునుజూపు చున్నారు. మన నేతగాండ్రు మనము హిందూ దేశములో వడి కిన హిందూ దేశపు ప్రత్తిని సరఫరాజేసిన మనకు వలయు వస్తువులు లభింపగలవు. ప్రప్రథమముగ కొంతకాలము ఈ వస్తువులు ముందు గు గ నుండును. కాని శ్రమకొల్పి క్రద్ధాశువులై కృషి సల్పి రేని మన నేతగాం డ్రు గూడ చక్కని నూలును వడకగల్గుదురు. సాగైన బట్టలను తయారు చేయగల్గుదురు. ఇట్లు జనవృద్ధిమేలి వారిని బాగుచేసినవా రగుదుము. ఇటులే ఇంకొక అడుగు ముందు వైది దీర్ఘప్రమత్తులను సన్నితిమేరి కష్టముల నన్నిటిని నిర్వహించగల్గుదుము. మన స్త్రీలకు పిల్లలకుగూడ వడుకుట నేయుటను చులకనగ నేర్పగలము. మనగృహములో నేయబడిన గుడ్డకంటె శుభ్రమైన వేరొక తావున నుండు కా? ఇట్లొనర్చితిమీని చాల కష్టములు లోలగు నని నా ఆశ భవముతో జెప్పిచున్నాడను. అవసరమగు వాంఛలను మానుకొనవచ్చును. మన జీవితము నుభయరహితము అందము గను నుండగలదు. ఇట్టి జీవితమును ఈధరభండమున పూర్వము మనవారు గడపిరిని మహాత్ములు లెప్పుచుండ నేను పిని యొన్నాడను. అట్టి పాపనీవనము ప్రచారమున లేకున్నను నష్టము లేదు. మనమిప్పుడు అట్టి హిందూ దేశమును సృష్టించు టవసరముగాదా? దానితోనేగదా మనపురుషార్థమంతయు నుండుట? నేను హిందూ దేశమున దంతటను ప్రయాణము చేయుచున్నాడను. వీడల మొరలను వివశాలకున్నాను. వారి మొఱను విన్న గుండె లవియుచున్నయవి. పిన్నతాను పెద్దలను నాతో ఇట్లు మధువుచున్నాడు: “మాకు చమకగ బట్టలు దొరకుటలేదు. ఖరీదగుబట్టలను కొనుక్కొందమన్న మాప క్షేత్రలేదు. అంతయు మండుకుపోవుచున్నది. తినబండవలలు, వస్తువులు అపారమగు ఖరీదుగల్గియున్నవి. మేమేమిచేయుటకు లోచుటలేదు.” వారందరును అధైర్యముజెంది యున్నారు. వీరికి సంతృప్తికరమగు ప్రత్యుత్తరమునే నీయవలసియు న్నది. దేశసేవజేయు ప్రతివారును వీరికి ప్రత్యుత్తర మియవలసియున్నది. కాని నేను సంతృప్తికరమగు ప్రత్యుత్తరము నీయజాలకున్నాను. మనఅపకృతవార్తలను నన్నిటిని విశోపా ఖండమునకు ఎగుమతిజేయుట బుద్ధిమంతులగు భారతీయులకు కంటకముగ నుండక మానదు. మనము వి శేష కష్ట వృత్తులకు ఎక్కువ ధరల నిచ్చుట గూడ సహించరు. దీనికంతకును పరమాపదము స్వదేశీవ్రతమే. ఇంతే అంత్య చికిత్స. మనప్రతిని ప్రతివానికిని అమృతవలయునని మన కెట్టి విధియులేదు. హిందూ దేశమంతయు స్వదేశీవ్రతముతో మాత్ర మోగుచున్నప్పుడు పక్షియు తమ ప్రతిని విదేశీయులలో బట్టలను తయారుచేయుటకు విక్రియించరు. దేశమంతయు స్వదేశీ వ్రతముతో గూడుకొన్నపుడు మన మెందులకు చక్కని నూలును మనదేశమునందే తయారుజేయ ప్రయత్నించరాదనియు అచటనే నేయరాదనియు యోచించ ప్రయత్నించెదరు. ఈ స్వదేశీ మంత్రము ప్రజల వీటుల ప్రతిధ్వను లీను చుండలక్షలకొలది జనులు ఆర్థిక మోక్షమును బొందుటకు తామే, నూత్రమును కనుగొనజాలుదురు. దీనికి తరిఫీదు వందల కొలది సంవత్సరములవసరములేదు. ప్రజలయంగు మరకక్రి ఆనహించినపుడు ప్రజల భావములు నిమిషములలో పరివర్తనము జెందగలవు. స్వార్థరాహిత్యమైన త్యాగమే పరమ సాధనము. ప్రస్తుతము దేశమందంతటను త్యాగ శీలము పరివ్యాప్త మగుచున్నది. ఈ మహత్సమయమున మనము స్వదేశీవ్రతమును బోధించక యుం దా సీ న త ను సహించితిమేని ఆచలమనముపకాన్తా పము నొందవలసి యుండును: అధైర్యపడవలసి వచ్చును. ఈ పుణ్యభూమిని ఉద్ధరింపగోరు హిందువులు ముసల్మానులు శివులు, పారశీకులు క్రైస్తవులు క్రియాదులు కలసి స్వదేశీ

వ్రతమును స్వీకరించవలయునని కోరుచున్నాను. తదితరులుగూడ దీనిని ఆచరించవలయునని వేసుచున్న వాడను. ఈ కొలదిసాటి దేశసేవను మనము జేయలేకుంటేమేని మనజన్మ వ్యర్థము. దీర్ఘముగ తరచి యోచించువారు స్వదేశీవ్రతమున ఆర్థికకాత్ర సాధన సంపత్తులు దప్ప వేరొందు లేదని గ్రహించగలరు. ప్రతి స్త్రీయును, మానవుడును ఈ విషయమై నే జెప్పిన పనికి తీవ్రముగ కృషిసల్పెద రని విశ్వసించుచున్నాడను. అంగ్లేయ ఆర్థికకాత్రమును అవలంబించితిమేని మన నాశము లకు మనమే కర్తలగుదుము. మన కన్నులుముసిగొని పోవును. (బొంబయి క్రాంతికలు)

నాద్యత్తుల్ ఉలీమా

18-వ సమావేశము

యానద్వారత నాద్యత్తుల్ ఉలీమాసభ క్రిందటి 4వ వారమునాడు 18-వ పూర్వము బెల్గాములో సమావేశ మయ్యెను. సుమారు 500 ప్రతినిధులును, 2000 మంది చూడవలయు సభకువచ్చిరి. సదరను డివిజను కమిషనరు బ్రెండను గారు సభాకార్యక్రమము నారంభించి సభోద్దేశములపట్ల సంపూర్ణ సానుభూతిని తెలిపిరి. సంఘమువారు (1) మహా మృత్యునివ్యాధివృద్ధికిని (2) సత్ప్రసక్తనాభివృద్ధికిని (3) న్యాయకాంతులు చక్కగ నెలకొల్పుచుటకును నిరంతరము కృషిచేయవలయు నని చెప్పిరి. వారీయుపన్యాసమును ప్రాఫ సరు మాల్వీగారు ఉరు దూ భావ లోని కి మర్చి సభ్యులందఱికిని తెలియునట్లు చేసిరి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు ఆనరవిలు ఖానుబహద్దరు ఇబ్రహీము మారుఫ్ సాఫరు గారు ప్రతినిధులను సభ్యులను ఆదరించుచు మహావీర్యాభివృద్ధికి సంఘమువారు నేకవిధముల తోడ్పడవలసి యున్నదని చెప్పిరి. గవర్న మెంటువారు నేకవిధముల సభ జయప్రదముగ జరుగుటకు తోడ్పడినందులకు తమ కృతజ్ఞతను తెలిపిరి.

అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిన ప్రస్తుతపు భావలూరు సుస్థానాధిపతి మాల్వీసర్దార్ హీము బక్షిగారింటిని పంజాబు అల్లరులవలన తాము లాహోరునుండి మరలబసిచ్చినందులకు విచారించుచు పంపిన తంత్రివార్తను ఆచరికార్యదర్శి చదివి పిలిపించెను. అధ్యక్షుని టర్ని అట్లే అతని గౌరవాధ్యక్షుగ నుంచితేయబడెను.

సిబ్బిల్ ఎకాడమీ డైరెక్టరు సయ్యదుసులీమును నాదర్ గారు ఖురాను గొప్పతనమును గూర్చియు; మహావీర్యవరక స్థాపకుని నవీత్రబోధనలను గూర్చియు విశేషముగ చర్చించిరి. మహ్మదు మహానుభావును బోధించిన ఉన్నతాదర్శముల ప్రచారము నడచుకొనుటవలన మహావీర్యు లిహవరసుఖముల బడయగలరని నొక్కిచెప్పిరి.

శివవారము మధ్యాహ్నమున ఆదివారము నాడును కొన్ని తీర్మానములు చేయబడినవి. అందు ముఖ్యమయినవి దాహులాలమును గూర్చియు, హిందూ మహామృత్యురీతుల మరణివ్యాసంబంధములు మరింత బలపడునట్లు చేయుటను గూర్చియు చేయబడినవి.

భోపాలు స్త్రీల సభాకార్యదర్శి ఆబ్రూలిగారు గారిని విజ్ఞాపన చదువుడె. మాల్వీ ఆబ్దుల్ రహీమ్ నాద్వి గారు ఈజిప్టు విద్యాధితిని గూర్చి మాట్లాడిరి. అరబ్బీభాషను చదువుటకు విద్యాధి కేతనము లాగగలదుట ఆవసరమని ప్రాఫసరు మాల్వీగారు చెప్పిరి. రాలెమనీ జతద్దీనుగారు మహోపన్యాసము నిచ్చిరి. చందాబు విశేషముగ వసూలైనవి.

మదరాసు అందు సదరకమరాటా రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కరేటు చేయబడినది) నో టీ సు (1592)

(ఈస్తు) తిరుపతియందు 1919-వ సం॥ మే మాసములో 6-వ తేదీ మొదలుకొని 16-5-19-వ తేదీవరకు జరుగబోవు గంగమృతాతర, శ్రీ గోవింద రాజుల ఉత్సవములు, రాక్షసి బాగ్గు క్రస్తుతము చాలవందునను మరికొంత ఇతర ముఖ్యమైన ట్రాఫిక్ యుండుటవలనను వైన చెప్పబడిన ఉత్సవములకు పోవు తీర్థయాత్రీకుల సౌకర్యార్థము అదనముగ గాని ప్రత్యేకముగ గాని బండ్లు వేయబడవలెను గాన గమనించవలయును.

కాలిఫోర్నియా ప్రపంచమును విచారణ చేయుటకు బొంబాయిలో నూతనముగా జరిగిన మహమ్మదీయుల కథకు ఆఫ్ఫియేషు గానున్న యి. బొటానీ గారు వార్తాపత్రికలు ప్రకటించువారిని ఖండించు యిట్లు ఒక కాణువలను ప్రాసినారు. భరతఖండమందలి మహమ్మదీయ కర్తకవ్యాపారముల పట్టి ఒకటి కాలిఫోర్నియానగరిని విచారించుటకు 26 తేదీన బొంబాయిలో జరుగును. కాని ఆసభ జరుగుటకు ప్రజేక మింగను నిర్ధారణ కాలేదు.

Eighteenth Session.

[illegible]

Dr. Biedock, (Lecturer in Social Science, University of Cologne, Germany) said that he gave him great pleasure in seeing so many Urologists there to uplift their community. He understood that many had come long distances for this Conference and he offered them a hearty welcome and he hoped that they would find their stay in Belgium pleasant and that their presence would lead to the fulfilment of their desire. Since he was invited to open the Conference, he would offer them a little advice which they would accept as coming from a stranger here. The advancement of their community depended on three elements— (1) education, (2) character and (3) the observance of law and order. On the first point he said that he was not so much interested in their education. On the second point he said that the Urologist character was a great educator, but it was sufficient for the Government to carry this out to any length on account of the differences of religion. Therefore they were quite right to undertake this part themselves by means of religious instruction. The last column was not of less importance than the preceding ones but he was not going to say much on the subject as it touched justice which, he understood, was especially feared from their disposition, and the attempts to meet certain points of law to overthrow law and order were doomed to early failure. He told them that he was their friend and he sympathized with their aims as he sympathized with all attempts to improve the conditions upon which men live. He wanted them to understand that it was a mistake for them to complain to the Government and the Government officials that their community had secured few appointments in the Government service. The Government desired to be fair to all communities. He assured them that no Muslims, no far as he knew, had been turned away from the doors of the Government on account of their race and religion if they possessed the necessary qualifications. They had themselves to blame for neglecting their opportunities and to secure their proper places in the services they must equip themselves with education to meet the requirements of their position on even terms. What he meant was this— that they should not ask for special privileges, for that could not be a true measure of their advancement. Relying on their education, therefore, their character and capacity would win for them by merit the places which they aspire to fill, as "Heaven helps those who help themselves".

The above speech was translated into Urdu by Professor Moinvi of the Kanawaka College for the benefit of the audience.

In the course of a lengthy speech the Hon'ble Khan Bahadur Ebrahim Baroon Jaffer, Chairman of the Reception Committee cordially welcomed the Nadwa delegates and visitors to Belgaum. He felt proud of the opportunity afforded him of welcoming the Nadwa a second time in this Presidency. He thanked the Mahomedans of Belgaum for having elected him Chairman of the Reception Committee though there were many suitable Mahomedans from Belgaum fitted to fill the office more ably. He thought this was due either to his long connection with the Nadwa, to his being a representative of Mahomedans in the Council or to their desire that he should promote their welfare even outside the Council. Whatever it may be due to, he had to comply with their request and to accept the Chairmanship. He referred to the past historical importance of Belgaum and regretted the present material and moral decline of Moslems. He however hoped that Nadwa would suggest remedies for the general uplift of the community. He felt it his bounden duty to thank the Government of Bombay for kindly allowing Government servants to attend the session, and especially the Hon'ble Mr. Government for his generosity placing the Hostel and High School at his disposal for the use of the delegates. He fully appreciated the aims and objects of the Nadwa and hoped that its Ulema would point out to the Moslems of this side, what reforms were urgently needed for combating the spirit of religious apathy which was growing in the minds of the rising generation. In the present times when other sister communities are making great strides in matters of social, religious and educational reforms, there is no reason why the Muslim community should lag behind. The Nadwa has been progressing. The need of such reforms is felt not only amongst the students and the general Muslim public, but amongst Maulvis also, and it was not therefore a matter of surprise if some preachers of the old school found fault with its improved methods. He drew the attention of the Nadwa to the regrettable fact that no Arabic Madrasa for religious instruction existed in this division. While appreciating what the Nadwa had done until now for the spread of Islamic learning in India, he pointed out to them the urgent need of religious reforms and awakening in the minds of the people true sympathy with spirit of this great religion of peace and progress. He expected the Ulema to guide Moslems here and invite them to the path of true Islam even as the Arabian Prophet guided the misguided Arabs 1,300 years ago. Finally he prayed God would bless them all and crown their efforts with success.

The Honorary Secretary read a telegram received from the President-elect, Moulavi Sir Reheem Baksh, the present Administrator of Bhawalpore State, who on account of the recent unfortunate disturbances in the Punjab, had to return from Lahore and who profoundly regretted his inability to attend.

The President's chair was left vacant in his honour.

Syed Sulaiman Nadur, director, the Shible Academy, Azamgarh, dwelt on the comparative greatness of the "Koran", the inestimable value of the teachings of the Arabian Prophet, the incomparably high yet perfectly attainable standard of Islamic ethics, the commendable spirit of self-sacrifice of early Moslems and their sincere

attachment to their Prophet. He substantiated his remark with numerous quotations from the "Koran and Abadis" and illustrated them with citations of example from the Islamic history. The present world-war has taught Europe some very valuable lessons. Some of the great nations have realized the urgent need of general reform in the social and religious spheres, and some of the lines on which these reforms are tending are in accordance with the reformatory spirit of Islam. In conclusion he drew a convincing picture of the pitiable fallen condition of Moslems and the great necessity of making great efforts for self-advancement. Each community has its two peculiar features, historic antecedents and distinctive characteristics even an individual has. It can progress not by blindly imitating other communities, but by clearly grasping its latent powers, its peculiar privileges and characteristics, and by seeking rights of the soul which it aspires to reach. To him it was clear like broad day light that in Moslems could only obey the commands of God as contained in the "Koran" and act upon the sacred teachings of their great Prophet, glorify success was assured for them both in this world and the next. He then prayed that God may direct them into the path of the righteous whom he was favoured, and save them from ways of those who have gone astray.

On Saturday afternoon and Sunday a few resolutions were passed. More important were about these the completion of the Durbanium moved by the Hon'ble Khan Bahadur Ebrahim Jaffer, and about the importance of Urdu in strengthening the religious and educational bonds between Indian Muslims.

An address by unity Alim Begar, Secretary, Lajpat
Nah, Enghal, was read, and Mousvi Abour Razzak
Nadwiyah on the educational condition of Egypt.

Professor Moussis spoke on the necessity of scholarships for the study of Arabic.

In the night Shah Nizamuddin preached a very interesting and narrative sermon,

An appeal for subscription was offered and liberally responded to.

Twenty Allied Soldiers Killed.

PARIS:—Two ships were, respectively carrying French and American, and the two columns to sea. Twenty men were killed and 45 injured.

Leaders sentenced to imprisonment.

(Cont.)—Some of the chief leaders in the recent riots have been court-martialed and sentenced to terms of imprisonment ranging from fifteen months to three years.

Inspired by Turks.

With regard to anti-Armenian attacks in Egypt, it is pointed out that there has never been any anti-Armenian feeling in the part of Egyptians and it seems clear that the movement has been inspired by the Turkish Committee of Union and Progress. There is also reason to believe that the Eccubus who participated in the recent outrages were paid by some organization.

Command of Army of Occupation.

General Sir William Robertson left to-day for Cologne to assume command of the Army of Occupation. Sir Douglas Haig bade him farewell at the station.

FAMS.- Mr. Lloyd George arrived in Paris this evening.

Cutback of Liberty in Rome.

LONDON, April 16.
ROME.—In the course of a Socialist demonstration here yesterday, disorders occurred. A soldier and four people were killed and several wounded.

ROME:—A twenty-four hour strike has been declared in Milan, Turin, Bologna and Genoa in sympathy with the Socialists in Rome.

Need for Increased Output.

LONDON, APRIL 17.
In the House of Commons, Lieut. Col. Sir Newton Moore asked:—In view of the drop in the gold production of the British Empire and the world, compared with 1915, and the probability of a further material decline in the future production and expansion of credit owing to the war, will the Chancellor of the Exchequer reconsider the conclusions of Lord Inchcape's Committee, and in view of the danger of a further severe fall in the gold production of the Empire, will he consider the desirability of giving every encouragement to the gold mining industry in the Empire to increase the output?

Mr. Chamberlain replied:—There is nothing in the report of Lord Inchcape's Committee to suggest that the producers of gold are not entitled to obtain for their produce the best price available in the most favourable market. I am now considering how this can be secured, having regard to the rise in American exchange since the Committee reported.

LONDON, April 17.
OMSK.—The Bolsheviks have murdered 1,800 persons, including 400 women at Ufa.

Preventive Measures.

The Government of India in a circular letter to the Local Governments and Administrations forwarded a Memorandum prepared by the Sanitary Commissioner dealing with the cause and treatment of influenza. In view of the possibility of recurrence of influenza in India and with the object of meeting the emergency, the Government of India consider it desirable that the medical officers should arrange for a translation of the Memorandum into suitable vernaculars and distribute it as widely as possible. The Memorandum states:—During 1918 a peculiar and exceptionally widespread epidemic of influenza appeared which effected the inhabitants of practically every continent. This epidemic not only caused, directly or indirectly a very large number of deaths, which in India alone were computed to exceed five million, but left behind it a legacy of minor ailments with consequent national debility. The economic effect through the discontinuation of trade cannot be estimated but must have been very great.

Although previously severe and world wide epidemics have been known to occur in nose were the spread and mortality so alarming as in the epidemic of 1918. So far as it affected India the epidemics of the summer months assumed a mild form of the disease. After an apparent departure it reappeared in a virulent and very fatal form during the autumn months and then seemingly disappeared at the end of the year. In fact this was not so as small localized epidemics have occurred and sporadic cases have continued throughout the present year. As the experience of epidemics in England and elsewhere has been that recrudescences at intervals are liable to occur, it is highly desirable to be prepared for such an event in India. With this object in view this Memorandum has been prepared which sets forth opinions founded upon the valuable observations made during the 1918 pandemic and contained in the world's medical literature, and which furnishes in the abstract a list of the preventive measures that promise to give the best results in India. It is not possible to say that even with the adoption of the suggested measures it will be possible to prevent the disease becoming epidemic, but it can safely be asserted that the observance of these rules will diminish the incidence of infection. The organism responsible for the epidemic of influenza has not been definitely identified. The weight of evidence still points, however to the bacillus called the bacillus of prefer (?) being the cause. At all events it is intimately associated with the disease. Judging from clinical and epidemiological stand-points the disease which appeared in India was identical with the last great pandemic of influenza which occurred in 1890-91. In the absence however of definite proof of the causal organism this statement is a surmise although a probable one. Influenza is a disease which exhibits an intense infectivity and an incubation period which is relatively very short, is from 6 to 48 hours. It is commonly believed that the disease is spread by the infected secretions of the throat and nose of infected persons, finding lodgment in the nose and throat of uninfected people. The commonest means by which this occurs is by coughing and sneezing especially in confined spaces. The measures of prevention then will consist of preventing communication of infection by these channels. The Memorandum next proceeds to deal at length with the procedure recommended for military, municipal and other administrative bodies, education of public with regard to the preventive measures, closing of meeting places, schools, colleges, cinema halls, dancing halls, skating rinks and churches and isolation, disinfection, quarantine and prophylactic vaccination. Referring to the measures for organized relief, the Memorandum concludes by stating as follows:—[a] The local authorities should have ready a list of their requirements for doctors, nurses, the additional hospital staff required, such as sweepers, "bhatis" etc. mask makers, motor cars, ambulance drivers and volunteers of all kinds necessary for actual treatment of the sick, and have noted, as far as possible, the actual persons who could prove useful in various necessary capacities. A canvass of private cars which people are willing to lend as ambulances might advantageously be made. Further the names of volunteers for district visiting and localization of cases should be noted. In this connection, too, it would be well for the municipalities and other local authorities to entrust the actual arrangements prior to an epidemic and preparatory for it to some already organized body, such as the St. John Ambulance Brigade, the Nursing Association, and in addition to the above hospital requisites must be obtained, e. g., beds, mattresses, etc. Lists of what are available should be made ready.

A German Movement.

COPENHAGEN:—A message from Libau states that the Baltic German Landwehr has overthrown the Provisional Lett Government surprising and disarming the Lett reserve troops. The town has been converted into an armed camp. The leader of the movement is the Courland Baron Manteuffel. The Germans falsely allege that the British are supporting the movement. The Lett Premier is safe at Libau, and is collaborating with the British Mission. British warships are in the inner harbour at Libau.

NO EXCITEMENT IN LAHORE. A Press Communique.

LAHORE, April 21.
The following press communique is issued by the Government:—Some 60 prominent leaders in the recent disturbances in Lahore have been arrested. The people are realising their folly. Their present submissiveness is due to the fear of the consequences of disobedience under Martial Law. A feature of the attitude of the educated classes is their sullenness. The city is quiet, business being done as usual, its trading classes being obviously relieved by return to normality. On the night of the 18th some thatching canes at Sargodha Railway Station were burnt, but the spread of the fire was prevented. There were no spectators and no excitement. The Sidwan Railway station in the Jullundur district was burnt on the night of the 18th and the telegraph wires cut on the Nakodh line.

A Statement Contradicted.

An article in the Allahabad "Leader" of the 14th in an account of the events in Lahore on the 10th contains a statement that a crowd of some 300 to 400 men in Lahore consisting mostly of young men and boys was fired upon, simply because they did not disperse on being ordered to do so and no act of violence is attributed to it. The facts are that despite the orders previously promulgated forbidding processions, a large crowd, probably of some thousands, marched from the city and up the Mall forcing back a small body of police which tried to bar its further progress. The crowd consisted of the City Riff Raff and students, but the latter were mainly grown youths and not boys. This crowd was making its way to the civil station and would undoubtedly have committed excesses such as marked the Amritsar occurrences had it been allowed access to the European residential quarter. Every effort was made to disperse the crowd without employing force, and order to fire on the mob was given by the District Magistrate, who was present, to the Senior Police Officer who was with him. The crowd being then broken up was pushed back into the city.

A Significant Characteristic

In the riots at Gujranwala, a prominent feature was the employment of young boys armed with squirt-balls of kerosine oil who acted as a vanguard for the incendiaries and whose presence in the foreground deferred the Police from making as full use as they might have done of their firearms. This playing on the excitable feelings of the students, propelling them into the dangerous forefront is a significant characteristic of the agitation.

Many Arrests in Kasur.

Investigations in Kasur are proceeding most satisfactorily and many arrests have already been made. It is reported by the local authorities, that the presence of many "Sadhus" in the mob was noticed and inference would seem to be that this irresponsible fraternity has acted as emissaries in spreading false rumours and exciting the populace.

Ringleaders Arrested.

In the attack on the Gujart Railway station on the 15th, arrests were made to the number of 13, including some of the ringleaders.

Arrests in Amritsar.

Eighty-six arrests were made in Amritsar on the 18th and 19th. The Lieutenant-Governor visited Amritsar on the 20th.

Lambardar Punished.

The "Civil and Military Gazette" states.—The flying column which left Lahore on Sunday morning was called out to deal with a village where the telegraph and the telephone wires had been reported cut. On arrival the Lambardar was truculent and insolent and he was forthwith punished strongly and effectively. Further trouble in that quarter is not expected. The column afterwards returned to Lahore.

Martial Law Ordinance.

SIMLA, April 22.
The following Ordinance further to extend the application of the Martial Law Ordinance, 1919, is published in the "Gazette of India Extraordinary":—Whereas an emergency has arisen which renders it necessary to provide that Commissioners appointed under the Martial Law Ordinance, 1919, shall have power to try persons and offences other than those specified in the said Ordinance. Now, therefore, in exercise of the power conferred by Section 72 of the Government of India Act, 1915, the Governor-General is pleased to make and promulgate the following Ordinance:—

Ordinance No. 4 of 1919.

- (1) This Ordinance may be called the Martial Law (further extension) Ordinance, 1919.
- (2) Notwithstanding anything contained in the Martial Law Ordinance, 1919, the Local Government may by general or special order, direct that any Commission appointed under the said Ordinance shall try any person charged with any offence committed on or after the 30th March, 1919 and therefore the provisions of the said Ordinance shall apply to such trials accordingly, and a Commission may pass in respect of any such offence any sentence authorised by law.

[Sd] CHELMSFORD,

Viceroy and Governor-General.

Allahabad Liberal Association's Appeal.

ALLAHABAD, April 22.
The Hon'ble Tej Bahadur Sapru, President of the United Provinces Liberal Association, has sent a wire to the Viceroy on the situation in the Punjab, asking the Viceroy for a full statement of facts and requesting him to take steps to re-assure the public and to see the use of coercion is reduced to an irreducible minimum and public excitement allayed. A wire has also been sent to the Secretary of State, saying that the grave situation requires tactful handling and conciliatory statesmanship. The Committee respectfully urge prompt intervention for a change of policy in coping with the situation so as to restore confidence.

Defence of India Act.

Applied to Ahmedabad.

SIMLA, April 22.
A Gazette of India Extraordinary notifies the application of sections 3 No. 11 of the Defence of India (Criminal Law Amendment) Act 1915 to the districts of Ahmedabad and Kaira in the Bombay Presidency.

Normal Condition in Delhi Troops Withdrawn.

DEEHI, April 22.
Conditions are again normal. Troops have been withdrawn and business is as usual.

Tribute at Amritsar.

It is reported that the Amritsar mob collected on the 13th in spite of prohibition as they had been assured by the leaders that the Indian troops would not fire on them. As a matter of fact the Indian army had behaved splendidly and although some individual sepoys may have been disturbed by persistent attempts to corrupt them, their conduct has been wonderful in very difficult circumstances. It appears the Alliance Bank of Simla at Amritsar was not burnt as some other buildings were, because the landlord was an Indian. The cries of the mob when burning and killing were "Mahatma Gandhi Ki Jai" Hindu Muslim Ki Jai, Angrez Sirkar Ki Jai and Sirkar Madat Garon Ki Jai. Some Indians behaved magnificently attempting to help Government. At one place in the Punjab an Indian carried a wounded European four miles on his back to a place of safety. Some Mahomedans appear to have tried to induce domestic servants to resign service without success. Many men who took a prominent part in the mischief are now apparently extremely anxious that all trouble should cease. Enquiries prove beyond doubt that except for Badmasz element in certain bazars, many shopkeepers would have opened.

Peshawar Quiet.

LAHORE, April 22.
All quite in Peshawar and throughout North West Frontier Provinces.

Case Against Mr. Shanker Lal. Alleged Charge of Dacoity and Rioting.

DELHI, April 22.
In the case against Mr. Shanker Lal, Secretary, Home Rule League, and others the Crown to-day applied for ten days remand from the District Magistrate. The charge against the accused is one of dacoity and rioting in that the accused are alleged to have assaulted a C.I.D. Inspector and carried away his revolver and watch. It was stated on behalf of the prosecution that more accused in connection with the same case were yet to be arrested and necessary house searches had to be made. Mr. Asaf Ali on behalf of the accused applied for bail on the ground that no evidence against them had been produced. The first accused he said was a respectable man of education and no harm would be done in enlarging him on bail. The application of the crown for remand was granted.

Patriotic Telegrams.

SIMLA, April 22.
The following telegrams have passed between Nawab Mohamed Said Khan of Chari and His Honour the Lt. Governor of the U. P.:—I beg to express my humble thanks for Your Honour's gracious appeal and to assure Your Honour of the devoted loyalty of myself and my clan the Lal Khani Rajputs. My personal services are as ever at Your Honour's disposal. In these words I voice the feelings of the large majority of your subjects, in this part of your province.

His Honour's Reply.

His Honour's reply runs thus:—It thank you for your loyal and patriotic telegram and know that I can rely on you and your clan and the loyal people of your part of the country to use your influence to dispel idle rumours and perfectly groundless fears.

Martial Law.

Proclaimed in Lyallpur.

SIMLA, April 22.
Martial Law has been declared in the district of Lyallpur, Punjab and ordinance issued providing trial by Commission under the Defence of India (Criminal Law Amendment) Act 1915.

The Bengal Provincial Conference.

Proceedings Concluded.

Rowlatt Act Condemned.

CALCUTTA, April 22.
After three days sittings the proceedings of the Bengal Provincial Conference came to a close on Monday afternoon. A good number of resolutions including a protest against the Rowlatt Act, Press Act, deprecating the action of the Government during Calcutta riots in September and April last and appointing a Hindu Mahomedan Board to settle differences between the two communities were adopted. Resolutions on reform scheme and passive resistance elicited lively and heated discussion. On the reform scheme resolution the contest was between the extremists and moderates when Mr. C. R. Das asked the Conference to reaffirm the Delhi Congress resolution on the reform scheme. Mr. Kaishna Kumar Mitter the only moderate leader present moved an amendment urging that the Conference was in dependent of the Congress and they should not reject the reform scheme but suggest improvements and demand that it must not be whittled down. Thirty-six delegates voted for the amendment which was negatived by an overwhelming majority. When the resolution on passive resistance was moved there was strong conflicting opinion between two sections of extremists. Mr. C. R. Das moved a resolution expressing gratitude to Mr. Gandhi for Satyagraha movement, adopting passive resistance and civil resistance to Rowlatt Acts and other Acts. Amendments were moved urging the Conference to delete the last two clauses as they did not like to adopt passive resistance. Out of 550 delegates 160 voted for the amendment and 54 against it which was carried.

All-India Congress Committee Meeting.

BOMBAY, April 22.
The following resolutions were passed at the meeting of the All-India Congress Committee held in Bombay Presidency at the Association rooms on the 20th and 21st April 1919, Pandit Madan Mohan Malaviya presiding:—
(1) That the All-India Congress Committee emphatically protest against the passing of what is commonly known as the Rowlatt Act and in view of the fact that the entire Indian public opinion is strongly opposed to the measure the committee urges upon the Secretary of State for India to advise His Majesty the King Emperor to disallow it. (2) That the All-India Congress Committee deplores and condemns all acts of violence against persons and property which were recently committed at Amritsar, Ahmedabad, Viramgaum and other places and appeals to the people to maintain law and order and to help in the restoration of public tranquillity, and it urges upon the Government to deal with the situation in a sympathetic and conciliatory manner immediately reversing present policy of repression. (3) That the All-India Congress Committee place on record its strong condemnation of the orders passed under the Defence of India Act by the Government of the Punjab administration of Delhi and by the Government of India against a person of well known noble character and antecedents of M. K. Gandhi. The Committee cannot help feeling that if these orders had not been passed some of the regrettable events which followed them may not have happened. The Committee requests the Government of India to withdraw its own order and to ask the Local Governments in question to do the same. (4) That a committee consisting of Mr. Jinnah, Mr. Jayakar, Mr. Kanturi Ranga Iyenger and Mr. Patel be appointed to prepare a statement [a]. Replying to the communique issued by the Government of India dated the 4th instant in which they justified the Rowlatt Act, condemned the agitation against it and characterized it as calculated to mislead people, (b) stating various causes that have led up to the present grave and deplorable state of things all over the country, and (c) making a demand for a public enquiry into the events that have happened in Delhi, Punjab, Bombay and Calcutta drawing particular attention to certain measures reported to have been taken by the executive which seem obviously objectionable such as dropping of bombs from aeroplanes, use of machine guns and whipping and submit it to the Prime Minister, Secretary of State for India and the Viceroy. (5) That the All-India Congress Committee hereby authorizes the members of the Congress deputation proceeding to England to place the actual political situation consequent on passing of the Rowlatt Act before the Secretary of State and British Public and to urge disallowance of Rowlatt Act, reversal of policy of repression and immediate adoption of a policy of conciliation and reform.

The Hindu Sammelan.

Important Resolutions Passed.

BOMBAY April 22.
At the concluding day's sitting of the ninth Hindi Sammelan on Monday resolutions were passed that religious, national and communal institutions of Hindi speaking people should transact their business in Hindi and keep their records in Hindi and Nagri characters [2] that institutions should be started where every kind of instructions may be imparted through the medium of Hindi and the Sammelan should hold their examinations and [3] urging that National Universities should include Hindi in their college curriculum. A sub-committee of seven with Mr. Gandhi as chairman was appointed for spreading the use of Hindi language in Bombay, Gujerat, Maharashtra and Madras. It was decided to hold the next session of the Sammelan at Patna next year. A number of Hindi ladies were among the speakers who urged opening of separate schools for teaching Hindi to Indian women. Pandit Malaviya in his closing remarks dwelt upon the superiority of Nagri character over others saying that it was simple and Phonetic, that any language written in it could be read with facility.

Claims Under Police Act.

SIMLA, April 22.
The "Civil and Military Gazette" emphasizes the fact that all claims under Police Act in respect of damage done during the recent riots in Lahore, Amritsar and elsewhere, must be submitted within a month of the date of occurrence of the damage in question. Claims should be addressed to the Magistrate in the district concerned.

Division of Areas.

The following notification has been issued by the Punjab Government:—It is hereby notified that the General Officer Commanding 18th Indian Division, has divided a portion of his command in which Martial Law has been proclaimed into three areas in accordance with the regulation No. 18 of the proclamation dated 19th April 1919, as follows:—[1] Amritsar area comprising civil district of Amritsar, [2] Lahore area comprising civil district of Lahore exclusive of Lahore civil area, [3] Lahore civil area comprising the municipality of Moghalpura and all other places between the river Ravi and the Lahore branch of the Upper Bari Doab Canal, within a three mile radius of the Telegraph Office of Lahore. A number of Extra Deputy Commissioners are appointed to the Punjab Districts.

Situation in Germany.

Government Troops Advance on Brunswick.

LONDON, April 18.
COHENHAGEN:—A message from Berlin states that Government troops are advancing from Helmstedt, and have entered Brunswick amidst the cheers of the populace. There was no incident.

Request to Keep Back Troops Refused.

MAGDEBURG: General Moerker, Commanding Government Troops, has refused the request of the Brunswick Government to keep back his troops. He says that he has orders to depose the Government and demand disarming of the population and disbandment of the National Guard.

The Peace Conference.

The Opium Convention.

LONDON, April 16.

In the House of Commons, replying to Major J. G. Jameson, Mr. Harcourt stated that the British peace delegation had submitted a proposal that all the Powers represented in the Peace Conference should combine to take steps to enforce the Opium Convention of 1913, and that the peace terms should provide for imposing on enemy States the obligation of speedily ratifying the Convention and enacting the necessary legislation. British delegates further suggested that the League of Nations should be entrusted with the duty of supervising and carrying out the terms of the Convention and traffic in opium and other noxious drugs.

The Peace Treaty.

Its Tremendous Size.

LONDON, April 18.

PARIS.—The following figures show the tremendous work of drawing up the peace treaty. There are between 800 and 1,000 clauses. The complete text will fill 350 pages. The clauses referring to the disarmament of Germany alone number a hundred, while the clauses relating to the Sarre Basin also number a hundred.

Britain's Reparation Claim.

Includes Deminions' Demands.

LONDON, April 18.

The British Empire delegation has decided that Britain's reparation claim against Germany will include the claims of the various Dominions and India. Immediately Germany signs the peace treaty, a meeting of what will virtually be the Imperial Conference, will be held in London for the purpose of adjusting the claims of Britain the Dominions and India, and deciding the method of payment. If one or more of the Dominions prefer to accept a lump sum down from Britain the Conference will discuss the question. The other subjects of discussion will be the method of the payment of soldiers, the payment of soldiers and dependents' pension, and a number of questions respecting Germany's former colonies, the value of which to mandatory States will be placed against the reparation claim.

German Peace Delegation.

LONDON, April 18.

A message from Berlin states that Herr Mulher, the German Minister in Berlin, is ill, and will be replaced as one of the six leading peace delegates by Herr Leinart, the President of the Prussian National Assembly.

German Possessions Abroad.

Desire to Liquidate their Rights.

PARIS, April 17.

The draft treaty with Germany is assuming more and more the form of a complete treaty. For example it will include provisions for the future regime of Kiaochow and Spitzbergen. Indeed it is desired to liquidate the right secured by Germany everywhere in the world by treaties concluded by her in the past.

Peace Preliminaries.

Paris, April 19.

According to the "Echo de Paris" in the event of Germany refusing to sign the peace preliminaries certain military and naval arrangements will immediately come into force. A complete plan has been worked out by the Allied Naval authorities.

Deputation of Beetsugar Industry

Imperial Preference Urged.

LONDON, April 16.

A deputation representing the Dominions and Crown Colonies, beetsugar industries in England and Canada waited on Colonel Amery at the Colonial Office to-day and submitted their views regarding the preference to the British Empire sugar over the world to the Allies over neutrals and to neutrals over the enemy countries. They also suggested prohibition on imports of sugar from enemy countries for five years after war. The "Morning Post" understands that Colonel Amery's reply satisfied the deputation.

Territorial Troops.

Renewal of Assurance.

LONDON, April 15.

In Commons Mr. W. Churchill renewed his assurance that Territorials would be relieved at the earliest possible moment. He was working night and day in this connection and hoped that nine out of ten would be brought home as soon as conditions in the Red Sea permitted.

The Indian Agitation.

London "Times" Comment.

LONDON, April 15.

The "Times" is of opinion that the agitation in India is not really directed against the Rowlett Acts which are being used as a pretext, neither Mr. Gandhi nor Mrs. Naidu is really dangerous and the true culprits lurk as usual in the background. The impression conveyed is that outbreaks are organised and deliberate and the result of premeditated plans. The Government of India and Provincial Authorities appear to have acted with reasonable promptitude. Now that the obvious dangers of Passive Resistance Movement are revealed the "Times" trusts that all Indian political leaders who wish to retain the confidence of the Government and the public of England will instantly dissociate themselves from it. They have a plain duty to perform and cannot remain passive spectators obviously, if India lapses into internal strife, reforms may be imperilled if not indefinitely postponed.

The "Westminster Gazette."

The "Westminster Gazette" says incidents in India are strong hint that the Indian questions cannot be allowed to slide. There must be no unnecessary delay. It would be a capital disaster of the present session of parliament closed without anything being accomplished.

The Premier's Speech.

Attack on Northcliffe Press.

LONDON, April 12.

Commenting on Mr. Lloyd George's speech the "Daily Mail" says a popular politician finds criticism as intolerable, as a spoiled child finds chastisement. Apart from his attack on the Northcliffe Press, which was much overdone, the Premier gave little information about the Peace Conference.

The "Times," referring to Mr. Lloyd George's attack says it won't compete with the Prime Minister in "a parliamentary style," and asks what his colleagues in Paris will think of "yesterday's performance, with its half-truths and palliations," its "suppression veri" and "suggestio falsi," its false analogies and cheap rhetorical effects.

Position at Riga.

Annihilation of Bourgeoisie.

STOCKHOLM, April 17.

A message from Libau states that terrible news has been received from Riga, indicating speedy and systematic annihilation of all Bourgeoisie there. Seventy thousand Bourgeoisie, including women and children, have been taken to an island in the river without food and without money.

Swiss Acknowledge German

Government.

London, April 17.

BERNE.—The Federal Council has decided to recognise the German Government.

Bolshevik Advance.

Crimea Entirely Occupied.

PARIS, April 18.

The "Matin" states that the Bolsheviks now entirely hold the Crimea. In pursuance of an agreement with the Allies, the Bolsheviks entered Sebastopol without encountering resistance. Negotiations are in progress. The Bolsheviks declare that they are only waiting against Russian volunteer forces. No firing or bloodshed has up to the present taken place. The evacuation of Sebastopol is being carried out with all haste. The Allies unfortunately lack ships, most of them being at Salonika laden with stores evacuated from Odessa.

Alleged Criminal Breach of Trust.

BOMBAY, April 22.

Before the Chief Presidency Magistrate to-day Joseph Noel, a Lieutenant in I.A.R.O. was charged with criminal breach of trust in respect of thousand rupees entrusted to him by and on behalf of Rev. Father Mansoor Kyriakoo, a Bhaldean priest. The prosecution alleged that the accused met the complainant near Bura last year and became on friendly terms. Hearing from the accused that education was cheap in Mauritius and on the same lines as in Bombay schools he decided to send his two nephews and a niece schooling in Bombay to Mauritius in charge of the accused at his own request. For this purpose the complainant borrowed five hundred rupees from a friend at Bura and gave the sum to the accused to pay bills due in Bombay schools. He also gave him articles worth about six hundred rupees for the use of children on voyage. The complainant alleged that the accused failed to pay up school dues in Bombay and that he borrowed the five hundred rupees in his name from Mr. Kardila, a Bombay merchant. The accused admitted having received the two sums and added he was to have sent consignments of sugar first sending samples. The case is proceeding.

Brief Telegrams.

Train robberies have been frequent of late near Kalyan junction of the G. I. P. Railway. The Railway Police had last week, made special arrangements to trap the gang, whose activities were known. When they tried to arrest the gang near the railway lines, the robbers attacked and stoned the police, who opened fire. One of the robbers was shot down and injured. Later on he died in hospital. At the Coroner's Court at Bombay on Monday an inquest was held on the body of the victim. The jury returned a verdict of death from injuries received in the affray with the police, and held that the action of the police in opening fire was justifiable.

Mr. M. Chotani, President of the mass meeting of Mahomedans recently held in Bombay to consider the "Khalifate" question, in a letter to the press contradicts the statement that a Conference of All-India trading Mahomedans is to be held in Bombay on the 26th instant in connection with the "Khalifate" question. He adds that the place where the Conference is to meet has not been fixed yet.

Delay in Telegrams.

LONDON, April 16.

In Commons replying to Mr. Rees Mr. Ingworth stated that he understood that delay in full rate ordinary telegrams between England and India was now five days outward and two or three days Homeward every possible step was being taken to produce more equal working.

Priority to Government Work

An Order Cancelled.

LONDON, April 16.

The Admiralty and the Army Council have cancelled the order under which manufacturers of flax hemp and jute goods were compelled to give priority to Government work.

Latest Telegrams

LONDON April 20.

PARIS.—A message from Bukharest states that, a sanguinary fight between Rumanian troops and Bolshevik forces on the east bank of the Dniester near Bessarabian frontier, resulted in the total defeat of Bolsheviks, many of whom were killed and several hundred wounded.

LONDON, April 20.

Opinion is gradually being formed in political circles that Mr. Lloyd George's speech indicated resolve to free himself from predominant Unionist influence in Commons and to embrace opportunity of taking up leadership of democratic elements. Which have strongly asserted themselves in the recent bye-elections.

LONDON, April 20.

COPENHAGEN.—The present authorities in Munich have liberated Russian prisoners of war at Puchheim Camp and armed them. A Russian Guard is non-patrolling Munich Railway Station.

Reinforcements to Egypt.

Dobrudja Division Sent.

LONDON, April 17.

Reuter learns that twenty-sixth division is being withdrawn from Dobrudja in order to reinforce the garrison in Egypt and replace large numbers of troops there, especially anzacs who are due for leave or demobilisation. The spirit of these troops is excellent but is important to reopen leave and demobilisation for them as soon as possible.

Indian Labour.

Lord Sinha's Speech.

LONDON, April 11.

At the plenary session of the Peace Conference held in Paris to-day Lord Sinha in the course of his speech on international Labour Convention, said that from the industrial standpoint, India was in extremely backward condition, but they hoped in the next few years that great impetus would be given to indigenous industries if these industries were to be developed on sound foundations they must look to welfare of their workers, already something had been done in India. The factory act of some years ago had already had good results, but as regards India's climatic, social and other conditions their own Factory Commission recommended that progress must be slow.

Some Misgiving Banished.

They had watched the building up of this convention with some misgiving, fearing that allowance would not be made for peculiar conditions. Happily those misgivings were banished by an amendment announced by Mr. Barnes with reference to countries having special labour conditions, happily, those labour conditions differing from those of western countries that gladly and wholeheartedly accepted the labour convention with this amendment.

Maharajah of Bikanir.

Bikanir warmly sympathised with the efforts to ameliorate the conditions of Labour. He was glad that special provision had been inserted which had regard to conditions of countries like India. He would like to make one point clear:—As territories of Ruling Princes lay outside British India, and as legislation enacted for British India by the British Government could not apply to Indian States, and as only Competent authority to legislate for an Indian State was the Government of the State concerned, it should be clearly understood that the authority or authorities within whose competency the matter lies for the enactment of legislation or other action, should be the constitutive authorities of various Indian States concerned.

Red Guards and Government Troops.

Serious Collision in Upper Bavaria.

LONDON, April 19.

BERLIN.—Serious collision occurred between Red Guards and Government Troops near Penning, in Upper Bavaria. It is reported that the Government forces lost eighty killed. The Spartacists constructed trenches before the Town, and freely used a number of machine-guns.

Town Encircled by Government Troops.

The "Ageblatt" says that the Government does not intend to engage in decisive battle at Munich until thirty-thousand troops have encircled the town. Thousands of citizens have fled and Spartacists have seized numerous hostages.

LONDON, April 19.

Copenhagen.—The message from Vienna states that atmosphere there is still electrical except for some regiments the National Guard is quite unreliable. Proofs are forthcoming that disturbances on April 17th were due to the Hungarian Communist Emisaries, some of whom on being arrested were found to be in possession of big sums of Gold and notes and many jewels. In quelling the disturbances five police were killed and forty wounded, while twenty demonstrators were killed.

LONDON, April 19.

BERLIN, April 18:—The message from Vienna states, that during yesterday's disturbances, an Italian motor car passing the Parliament House was struck by a stray missile. Nobody was injured. The chief of the Italian Ministry Mission demanded satisfaction whereupon the Government apologized in writing. The Italians are not pursuing the matter further. Complete calm now prevails in Vienna. The Ex-foreign Minister Czerin who was repeatedly sought to obtain a passport which has been refused owing to Anti-Austrian propaganda was arrested on April 16th when attempting to cross the Swiss Frontier.

శాసనసభ ఎన్నికలు - ఆంధ్ర ప్రదేశ్.

Table with 3 columns: Constituency (ఇరదివకున్న సభ్యుల పేర్లు), Candidate (నియోజకవర్గము), and Party (ప్రస్తుతపు అభ్యర్థులు). Rows include constituencies like (1) గా. బి. తిరువేంకట రంగాచార్యులగారు, (2) గా. పట్టాభిరామ అయ్యర్, etc.

౧-వ భాగము.

ఈక్రింద తెలుపబడిన నియోజకవర్గాలు ఇచ్చట తెలుపబడు తేదీలలోపున తమ వోట్లను పంపవలెను:-

Table with 3 columns: Constituency (నియోజకవర్గము), Date (ఎన్నిక తేదీ), and Candidate (అభ్యర్థుల సంఖ్య). Rows include (1) మదరాసు కార్పొరేషను, (2) మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము, etc.

౨-వ భాగము.

ఈ క్రిందవారు అత్యంత, రిటర్నింగు అఫీసర్లుగా నియమింపబడిరి.

Table with 3 columns: Constituency (నియోజకవర్గము), Date (ఎన్నిక తేదీ), and Candidate (అభ్యర్థుల సంఖ్య). Rows include (1) మదరాసు కార్పొరేషను, (2) మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము, etc.

౩-వ భాగము.

ఎన్నికల విషయమున జరుగు వసులకు ఈక్రింది ప్రదేశములును, కాలమును నిర్ణయింపబడినవి.

Table with 6 columns: Constituency (నియోజకవర్గము), Date (ఎన్నిక తేదీ), Candidate (అభ్యర్థుల సంఖ్య), and other details. Rows include (1) మదరాసు కార్పొరేషను, (2) మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము, etc.

ఈ ప్రకటనను గుర్తుచుకొని నెమ్మదిగా నభ్యర్థులు కాలపరిమితి క్రొత్త సంస్కరణవిధానము ఆచరణలోనికి వచ్చినవారితో అంతమొందును.

స్వామిస్వామి వార్తలు

దొడ్డంపేట జమిందారి

నిన్న మోక్షోద్దనండు వ్యాసమూర్తి ఓట్లపట్టి ఫిల్లి పుగారు దొడ్డంపేట జమిందారి దత్తతవిషయమున విచిత్ర దావాలో ముఖ్యమైన తీర్పు నిచ్చిరి.

దావాలోని విషయము లిది: కఠించిన జమిందారుని భార్య, భర్తవలన అనర్జన పొందితనని తన మనమర్థంలో నొక నిని (కూతుండ బిడ్డ) దత్తు తీసికొనెను. ఈ దత్తు కాశ్రీయము కాదని మంకోక సారి వచ్చినకేసులో తీర్మానింపబడినది. ఈ దత్తుదావా విచారణ యగుచుండగానే, జమిందారుని భార్య దత్తుబిడ్డను ఉపయసము చేసికొనెను. మోక్షోద్దనవారి తీర్పును విని యనంతరము మే మరల ఆపిల్లవానినే భర్తవంతుల యుత్తరపు ప్రకారము దత్తు తీసికొనెదనని చెప్పెను. జమిందారికి రాశ్రుప్రకారము వారనుడగు మరొక కూతురు బిడ్డను (మనమని) సంప్రదించకనే, ఆమె ఈ దత్తును చేసింది. కావున ఆమె కూతురు కొమరుడు ఆ దత్తు కాశ్రీయము కాదని మరల అభ్యంతరము వెల్లెను. ఈ దావాను విచారించిన సభార్థి నేటు జడ్జిగారు, ఈ పిల్లవాడు తెచ్చిన అభ్యంతరము నామోదించుచు దత్తత ఆకాశ్రీయమని తీర్పుచెప్పెను.

మోక్షోద్దనవారు సబుజడ్జిగారి తీర్పును కొట్టివేయుచు జమిందారుగారి భార్య భర్తగారివంతులను సంప్రదించి దత్తత చేసికొనవచ్చునని అభిప్రాయపడిరి. కాని ఉత్తయనవిషయమున హిందూలాక్షకారము, మొదటిపిల్లవాడు దత్తతకు అర్హుడని నిరూపింపబడినందున, మరల ఆ పిల్లవానికి నువ్వయనము చేయవచ్చునని తీర్పుచెప్పిరి. ఈ విషయమున ఉత్తరసర్కారులలో ఆచారమేలగుననున్నదో కనుగొనుటకు క్రిందికొద్దవారి నడుగుటకు తత్తవు చేసిరి.

వాదుల తరపున అద్యోకేటు జనరలు, అల్లాడి కృష్ణ స్వామయ్య గార్లు, ప్రతివాదుల తరపున పేరి శారాయణ మూర్తి, పి. సోమసుందరము గార్లు కొద్దలో హాజరైరి.

బొంబాయి ప్రావింజుల వ్యాసవర్షోధనాజ్ఞ

ప్రస్తుతము ప్రచురణను ఆపుట.

ఈ నెల 29-న తేదీ సాయంత్రము బొంబాయి ప్రావింజుల ప్రతియొక్క భాగముల అత్యవసరనగ జరిగెను. వ్యాస వర్షోధనాజ్ఞను ప్రభుత్వము వారు ఉపసంహరించు నటమను ఈ ప్రతి ప్రచురణను ఆపుచేయుటకు అందుచును ఏకమతముగా నిశ్చయించిరి. వ్యాస వర్షోధనవిషయము వేసిన తీర్మానము స్థిరపరచుటకు కొలదికాలములో మరియొక నిధి జరుగును. ఈ ప్రతియొక్క ముందుదరకు ఇచ్చెడు హామీ స్వభావమునబట్టి ప్రభుత్వమువారి వైఖరియును ఉండుననితాను నుడువబడినట్లు జిన్నా గారు సభ్యులకు నడిచిరి.

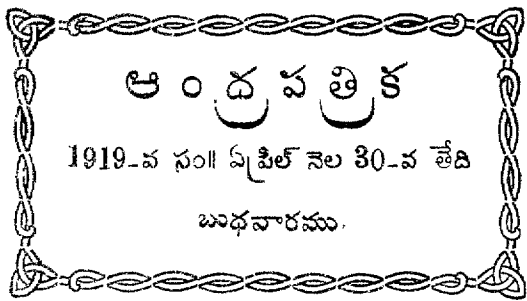
ఒడమీద ఆజ్ఞలు ఇచ్చుట.

హర్షిమానుగారియొక్క భరావతును ముద్రాగా శాసనముక్రింద ప్రభుత్వమువారు వసూలు చేసెడియు ఆజ్ఞను "తాకాదా" హామీయొద్దలో నున్న హర్షిమాను గారికి అందజేసిరి. ప్రభుత్వమువారి ఆజ్ఞలో వీరి నిషేధమైన వ్యాసమును తెచ్చుచు, ఈ ఆజ్ఞయొక్క నకలు జిన్నాగారి కోర్కెనై వీరికి యివ్వబడెను.

బొంబాయి గృహముల సమస్య.

బొంబాయి ఏప్రిల్ 29.-బొంబాయి గృహముల సమస్య అంతము లన్ని విషయముల కంటె ముఖ్యమైనను అది వెనక చేయబడినది. త్వరలో గృహములయొక్క సమస్య విషయములను వైచారికి తెలియబరచుటకై ఉద్యోగస్తులు, ఇంక ఇతరులు కలిగినటువంటి ఒక ప్రతినిధిసంఘమును ఏర్పరచుటకును, వీరి జనలకు నింక వికరజనలకు ఇండ్లను కట్టియిచ్చు ఏర్పాటులు చేయుటకును ఇండ్లుకట్టుటకు కగిన ఫలములను మామటకును కవర్ను మెంటువారికి తెలియబరచుటకై ఒక ఉపవాదము మ్యూనిసిపల్ సంఘమువారి వద్ద నున్నది.

ఇంజనీరు ఎల్. డబ్ల్యు. మార్పుగారు అన్యాయముగ నల్లవంతు తన అధినమునందు ఉంచుకొనినందులకు హారా మేజిస్ట్రేటు, ఎటరాయిగారు కఠింకీను విధించిరి. మందుతో నింపబడిన రివాల్వరుతోను, ఒక మునుగు నల్లవంతుతోను ఉండగా హారాలైలు స్టేషనువద్ద అరెస్టుచేయబడెను. ముద్దాయికి ఆరు నెలల కఠినశిక్షయును, మూరూపాయల జరిమానాయును విధించెను.

ఆత్మయజ్ఞము

ఒకటి యని యెఱుఁగించిన

కరకర యస్మిన్ము దేవ మహాబువ కగు దా

నొరులకు నవి నేయకునికి

పరామర్శము పరమధర్మ పథకాలకల్పక.

ఆత్మయజ్ఞము తారకమునకు ధర్మపథములం దెల్ల యుత్తమమార్గము. అనతరపురుషులు మతా చార్యులు మహర్షులు మునులు యోగులు శండి తులు ధీమతులు శూరులు ఆత్మయజ్ఞ పరామర్శలై తాము తరించి లోకమునకు తారకులైరి. శ్రీరాముడు ధర్మ పరిపాలనమునకై ఆత్మయజ్ఞ మును చేసి సిద్ధిని బడసెను. బుద్ధదేవు డాత్మ యజ్ఞమును జేసి దయా ధర్మమును ప్రతిష్ఠించెను. వ్యాసు డాత్మయజ్ఞమును జేసి వేదధర్మమును ప్రతిష్ఠించెను. వాల్మీకి ఆత్మయజ్ఞమును జేసి మహా త్వమును బడసెను. నారదుడు ఆత్మయజ్ఞమును జేసి యోగసిద్ధిని బడసెను. తిక్కన ఆత్మయజ్ఞ మును జేసి విజ్ఞానమును వికసించజేసెను. శ్రీకృష్ణ డాత్మయజ్ఞమును జేసి శిష్టుల సంక్షింఛెను. వీరలక్ష్మణ డాత్మయజ్ఞమును జేసి ప్రజనుబడసెను. గంధిమహాత్ము డాత్మయజ్ఞమును జేసి దేశోద్ధరణ మునకు బూనుకొనెను. ఆత్మయజ్ఞమున కాత్మ సమర్పణము ఆత్మత్యాగము ఆత్మసేవాజనము సాధ నములు. ఆత్మయజ్ఞమునకు సత్యము దయ శౌచము శమము దమము జిజ్ఞాస ఆహుతులు. ఆత్మ యజ్ఞమునకు సర్వాత్మత్వ నిరీక్షణము ప్రయోజ నము. ఆత్మయాజుల ఆత్మసామ్రాజ్యము విశ్వమునం దక్షయమై వర్ధిలుచుండును. యవసుల సామ్రాజ్య ముతరించినది. సాక్రటిసు సత్యసా మ్రాజ్యము అక్షయముగ వర్ధిలుచున్నది. పోడశ చక్రవర్తుల సామ్రాజ్యములు నామమాత్రావశిష్ట ములైనవి. బుద్ధదేవుని ధర్మ సామ్రాజ్య మక్షయ ముగ వర్ధిలుచున్నది. రోమక సామ్రాజ్యము విచ్ఛిన్నమైనది. ఏనుక్రీస్తుని దయా సామ్రాజ్య మక్షయ ముగ వర్ధిలుచున్నది. బుద్ధుడు క్రైస్తు సాక్రటును మున్నగు మహాత్ము లాత్మయజ్ఞమును జేసి ఆత్మ సామ్రాజ్యము నక్షయముగ నెలకొలుపుటకు దలపెట్టిరి. ఆ మహాత్ములు త్రికరణ శుద్ధిగ నేష డ్వర్గమును జయించిరని వారి పవిత్ర జీవితములు సహస్ర ముఖముల బోధించుచున్నవి. పరమ విపాద దశయందైనను మహాత్ములు క్రోధమును ద్వేషమును మాత్సర్యమును బూనరనియును సత్యదయ శౌచముల బూనుదురనియును విశ్వ విలాసము లనంతరూపముల బోధించుచున్నవి. ప్రపంచమునకు సంభవించుచున్న మహావిపమ దశయందు గంధి మహాత్ము డాత్మయజ్ఞధర్మము నుపదేశించి లోకము నుద్ధరించుటకు దలపెట్టెను.

ధర్మమథనము
క్షీరసాగరమథనమునందు బడభానలమువలె ధర్మసముద్ర మథనమునం దరిప్తములు పుట్టుట యును ప్రకృతిలక్షణము. వర్తమానయుగమునందు ధర్మము విపరీతాకృతిని దాల్చుటయందు వింత లేక. జర్మను చక్రవర్తి సాతాళయాగమును జేసి మారకాత్రులను బడసి లోకసామ్రాజ్యాధి

పత్యమును బడయను ననుకట్టెను. రావణాసురుని సాతాళహోమమువలె కెయిజరు సాతాళహోమ ము నిష్ఫలంబైనది. ధర్మము విజయము నొందినది. ధర్మవిజయము మారకయంత్రమూలమున గలిగి నది గాని ధర్మ బల సహాయమున గలుగలేదు. యూరపుఖండము సంతయును బాహుబలోన్మా దులు తలక్రిందు చేయుచున్నారు. ఆత్మోపభోగ పరామర్శలైన లక్షలకొలది సైనికులు ప్రవృత్తి మార్గము లేకను నల్లలాడుచున్నారు. విజయవంత ములైన రాజ్యములందు కార్మికవిప్లవము పరా జితములైన రాజ్యములందు బాల్మి విజయము పెచ్చుపెరిగి సంఘవిప్లవమును జేయుచున్నవి. ఈ విప్లవము బ్రిటీషు సామ్రాజ్యాంతర్గతములైన సకల భాగములందును గలదని లండను టైముస్ పత్రిక ప్రకటించిన ఈ క్రొందివాక్యములు స్పష్టము చేయుచున్నవి. “బోల్షివిజము విషము కనడ, దక్షిణాఫ్రిక, ఆస్ట్రేలియా, ఇంగ్లాండు, అయిర్లాండు, ఈజిప్టుదేశములందు గలదు. స్పెయిను పోర్చుగలు హాలెండు దేశములందు బోల్షివిజము పర్యాప్తం బగుచున్నది. సన్నిహిత ప్రాదేశము హంగరీ అరా జక భరితములై యున్నవి? లోకమునందు సకల వ్యవస్థలయందును ప్రాతపద్ధతులు పోయి నవీనమార్గములు స్థాపితము గానున్నవి. లోకపర్యాప్తమైన భావపరివర్తనము భగతఖండమునందును పర్యాప్తంబగుచున్నది.” రణరంగము లందు విజయ ధ్వజమును బూనిన భారతయోధులు స్వదేశము నకు వచ్చుచున్నారు. విదేశములందు రణరంగము లం దనుచురుగ పాటుపడిన భారతీయులు స్వదేశమును జేరుచున్నారు. స్వదేశమునందు కాటకము రౌలటుబిల్లులు నిరంకుశాధికారము భారత పీఠులకు స్వాగతంబు నొసంగుచున్నవి. ఈ విషమ పరిస్థితులందు కలవరము ప్రజస్ఫూర్ణములందు బాడసూపుట సహజముగాని అసహజము గాదు. దేశమునందు బాడసూపిన యశాంతిని కలవర మును నిర్మూలము చేయుటయందు పాలకపాలితు లందు భేదాభిప్రాయము లేదు. సకలజనులు కల వరమును పెంటనే ఆపగోరుచున్నారు. దోషులను దండింప గోరుచున్నారు. కాని దండకమార్గము నందును సహారమార్గమునందును భేదాభిప్రాయ ములు గలవు.

అధికారోపదేశకులు
సందిగ్ధదశయం దుపదేశకులకు కొడువ యండగు. కేవలము దండనోపాయమును గోరెడి యుపదేశకులు గలరు. పంజాబునందు లాహోరు, అమృతసరము, గుజ్రన్వాలా, గుజరాతు, ల్యాల్పూరు మండలములందు మూర్ఖులు లా వ్యాప్తము నందు గలడు. ఈ మండలములందు నేరస్థులందు కొందరకు బహిరంగముగ కొరడాదెబ్బలు శిక్షగా విధింపబడుచున్నది. లాహోరు, అమృతసరము, జల్లంధరు, గుజ్రన్వాలా, ల్యాల్పూరు, ముల్తాను మండలములందు బహిరంగసభలు ప్రతిష్ఠింపబడినవి. లాహోరునందు వైద్యవిద్యార్థులు ప్రతి దినము నాలుగుసారులు సైన్యాధికారియెదుట హాజరు గావలయును. కర్రలను చేతను ధరింప జనదు. రాధారిండ్ల కాలిమార్గములం దిచ్చర కంటె నెక్కువమంది కలిసి నడువకూడదు. విద్రో హులను శిక్షించుటకు న్యాయస్థానములు స్థాపింప బడినవి. నరహత్యలు, దహనము, దురంతక కార్యములు జరుగుటవలనను రైలుబాటలను తంతిమార్గములను పాడుచేయుట వలనను నీ పద్ధతి యవలంబించబడినది. గుజ్రన్వాలా యందు విమానములనుండి బాంబులు ప్రయో గింపబడినవి. అమృతసరము నందు సభా సమావేశము నాపుటకై సైనికులు తుపాకు

లను కాల్చిరి. అనేకులు హత్యలైరి. ఈ సంగ తులను సర్ మైకేలు ఓడ్వయరుగారు స్వయముగ ప్రకటించిరి. దుర్జనులు శిక్షార్హులనియును వారి శిక్షణమునకై సకల జనులు దోడ్పడవలయునని యును దేశ డ్డేమాఖిలాఘులందరును ముఖ్యముగ గంధి గారును కోరుచున్నారు. కాని పంజాబు నందు గని పెట్టిన కుట్రలను కొరడా దెబ్బలే నేరముల కుపయోగించునదియును తుపాకుల వలన నెందరు హత్యలైనదియును ఓడ్వయరు గారు ప్రకటించిన దురంతకుల మీద సమామతమును ప్రభుత్వము మీద సానుభూతియును ప్రబలి యుండును. ఆంగ్లోహైందవ పత్రికలు సయితము పంజాబు రాష్ట్రమునుండి వర్తమానముల వివర మును ప్రకటింప గోరుచున్నవి. కాని ఓడ్వయరు గారు మాత్రము నిరంకుశ విధానము నవలం బించుచున్నారు. పంజాబునందు శాంతి స్థాపనము నకు ఓడ్వయరుగారి మార్గ మొత ప్రయోజన కరమో కాలము నిర్ణయింప గలదు. ఆంగ్లోహైందవ పత్రిక లేకగ్రీవముగ దండనోపాయ మును బోధించుచున్నవి. కలకత్తాయందలి యూరపీయులు ఓడ్వయరుగారి ఘనకార్యముల కభినందన కర్రములను సమర్పించిరి. శాంతి స్థాపనమున కంతఃప్రవృత్తి మూలమనియును బాహ్యాదీహములు సాధనములు గావనియును నధికారులు అధికార పర్యాధిమాను లిప్పుడైనను గ్రహించుట యుక్తమని విన్నవించవలసి యున్నది. ఈ సందర్భములం ది చెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వము శాంతిమార్గము నవల వినుట సుస్తవసియము. ఈ రాష్ట్రమునం దల్లరుల నాపుటకై హిందూదేశ ప్రభుత్వాదేశమునకు దోడుగ రాష్ట్రపాలకులు ప్రచురించిన యాదేశమునందు కొన్ని విపరీత భావములు గలవు.

“దండవాధికారు లందరును నల్లరులను కాంతి నిరోధక కార్యములను నిర్మూలముచేయుటకు సంసిద్ధులై యండవల యును. అధికారులు ప్రభుత్వపు సంపూర్ణసహాయమును బడయ గలరు. గత సంవత్సరమునందు మొయి ఆఫ్ఘనమానములందు సంభవించిన దోపుకులు వ్యవహారమునకు దృఢపరచు చున్నవి. వ్యవసాయపు పనులు తీరినపు డిట్టిపల్లరులు తిరిగి సంభవించవచ్చును. సత్యాగ్రహవిషయమై సభలను ఉత్సేజములను నియమింపను గవర్నరు తలపెట్టెను. కాని అధికారు లవసరమైనపుడు సాధారణకాసముల ననుసరించి సభలను నుత్సవములను నిషేధింపవచ్చును. ప్రభుత్వోద్యోగు లందరును ప్రభుత్వపద్ధతులను శాచరణమునకు దెచ్చుటకు పాటుపడవల యును. రౌలటుబిల్లుల యంతములకు ప్రజలకు బోధించవల యును. ఆంగ్లోశాకర్తలు వార్తాపత్రికలు ముఖ్యముగ దేశ భావల వార్తాపత్రికలు కరపత్రికలు ప్రభుత్వాధికారము నిర్విర్యము చేయుటకై వ్యాపింపజేసిన దుర్భిప్రాయములకు ఖండించుటకు ప్రయత్నింపవలయును.”

రౌలటుబిల్లుల విషయమై దుర్భిప్రాయము లను శాసన సభయందలి ప్రజాప్రతినిధులు బోధించిరి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ఘంటాపథముగ రౌలటు బిల్లులను ఖండించుచున్నారు. అధికారులు రౌలటు బిల్లుల నే విధముగ సమర్థించినది శాసన సభా వ్యవహారములు వ్యక్తము చేసినవి. అయినను నొకరి మతమైనను మారలేదు. అధికారుల బోధలును ప్రజల దృక్పథమును మార్చ నేరవు. దేశభాషా పత్రికల విషయమై ప్రభుత్వము తెలిపిన యభిప్రాయము మాత్రము సముచితములు గావు. దేశభాషా పత్రిక లెంత సేవ చేసినను పాలకుల తిగస్కార బహుమానమును బడయుచుండును. ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలందును నాంగ్ల పత్రికలందును నుండెడి నిష్ఠురోక్తులు దేశభాషా పత్రికలయందు దగ్గరములైనను నధికారుల కోపదృష్టిమాత్రము దేశభాషా పత్రికల వై ప్రసరించుచుండును.

ఆ-వ కృష్ణామండలనభ.

కొవ్వూరు.

20-4-19—పుట్టమ దినవర్గ.

ఈ నభ వేటికినను నుమారు 8-80 గంటలకు సమావేశమయినది. సభ సలంకరించినవారిలో, శ్రీ గౌరవనీయులు మోచర్ల రామచంద్రరావు కంటకూరగారు, కల్లూరి నూర్యనారాయణ రావుగారు, చుట్టూరి కృష్ణరావుగారు, దుగ్గిరాల నూర్యప్రకాశరావుగారు, అయ్యశేఖర కాశీశ్వరరావు గారు, కొంతపల్లి శ్రీరామచంద్రరావు గారు, అనుకుల్లి నారాయణ రావుగారు, కొండా వేంకటప్పయ్యగారు, పెద్దాడ సాంబశివ రావుగారు, కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయకుగారు మున్నగువారు ప్రజాభిప్రాయం వ్యక్తపరచుచున్నప్పుడు మొదటిసారి మున్సిపల్ కౌన్సిల్లో పోలింగు డిపార్టుమెంటువారు గూడ నుండిరి. సభావిధానము జాతీయగీతముతో ప్రారంభ మయ్యెను. వేదపారంగతులు, స్వస్తి గావించినతరువాత శ్రీ కల్లూరి నూర్యనారాయణ రావు గారును, మరెవ్వరైనా వై ప్రార్థనను గావించిరి. పిమ్మట శ్రీమత్తులపల వేంకటప్పసింహాచార్యులయ్యవార్లు గారు తమ స్వాగతోపన్యాసము నీక్కిందివిధమున జెప్పిరి.

మనమాతృభూమియగు భరతఖండమునకు బరమ పవిత్రములగు మహానదులలో నానీకెక్కిన గోదావరీతీరమున, పురాతనకాలమునుండి గౌరవార్జునునియందు గోదావరీతీరమియు నాచ్యుతచే కృష్ణపారింకబడు నీకోవ్వూరుగ్రామమునందలి మహాజనలందఱు సీమంతస్థరమున నిచ్చుట జరుగగల కృష్ణామండల సభలకు నన్ను నన్నాన సంఘాధ్యక్షునిగా నియమించి నుండిరి. మిక్కిలి బాధ్యతతో కూడుకొనినదై చిరకాల లోకాభివృద్ధి కలగల నిపులులచే నెరవేర్చదగిన యీ ఘనకార్యమును నాజకీయ పరిజ్ఞానము చాలని నేను నిర్వహింపగల్గినను లేకున్నను మహాజనుల నియమనము నతిక్రమింపజాలకయు నిష్కలంక తేజాభిమానమును స్వార్థత్వాదులను లోకోపకారబద్ధ కంఠంబులు నగు మహానలుల నేతలకు మనఃపూర్వకముగా స్వాగత మొసంగి యాతిభ్య మియగల భాగ్యము లభించునను సంతోషము నులనను దీని కంగీకరింపినవాడనై 'పరిస్థితులందరహితే విహితాభియోగాః' అననట్లు పరిహితమునే మనస్సున నిడిన వారై నిద్రాభాన కూర్కొనిన రాజకీయ పరిజ్ఞానమెట్టిదో యెరుగక మాయముల నొడిగియున్న యసంఖ్యాకులగు వీరకృషీకుల బాగును కోరినవారై కార్యకూరులుగాక నిద్రానిదులై వడియున్నవారిని తమతమ మేళుగంభీర భావణులు మేల్కొల్పి బాలినవారై దూరభారములను సరకుచేయక మార్గాయాసమును చుడినెంచక యీమండు వేసవియెండ వేడిమివైనను తెక్కనేయక కేవలస్వాధీనత్వముతోను, పరార్థాధిపత్యముతోను యిచ్చుటకు దయచేసి యీ నభ సలంకరించు మహాజనులగు మీ కందఱకును మనఃపూర్వకముగా స్వాగత మొసంగుచున్నాడను. నా యాతిభ్యమునం జేసే లోపములుండవచ్చును. మనస్వ నూతులకు భృతుప్రమాదాదులుండవచ్చును. మనము గనుక నదార స్వభావులగు తమబోటి మహాజనులు వాటిని సరకుచేయరని నమ్మి యున్నాను.

మండల సభలు పుత్తి సావర్ణికమున పుత్తి మండల మనందును జరుగుచుండుట కొన్ని సంవత్సరములనుండి మన మండలము చూచుచున్నాము. కాని యీసంవత్సరపు కృష్ణామండలసభ చాల ప్రాముఖ్య మైనది. స్వాతంత్ర్య విరోధములగు నిరంకుశ రాజ్యములచే యెచ్చటనో రగుల్కొల్పబడి దానా సలంబునలై పోవంచునంతయు చుట్టు ముట్టడించి నాలుగుసంవత్సరముల వై కాలము అనేకలక్షల పౌరుల క్రూరమునకు కారణమై బ్రవంచుచుండలి ధనమనుష్యాది బలముల నన్నిటిని పీడి పీడిచేసి జీవములు జీవ రోగాకరమునజేసి సుకల్యాణములకు హేతుగ నీ దారుణ మహాసంగ్రామము స్వాతంత్ర్య పీఠమునను ధర్మమార్గావలంబకులగు మిక్కిమండలివారియొక్కయు ముఖ్యముగా శ్రీ శ్రీ శ్రీ పంచమ బార్ది సార్వభౌమునియొక్కయు ధర్మబలములన సంకమొంది నందులకు మునుముందు మన మండలము భగవంతుని కొని యాడదగినది. శ్రీ శ్రీ శ్రీ భారత సార్వభౌముడు ఈయంధ్రములో ప్రసక్తి గల్గించుకొన్నది స్వల్ప రాజ్యముల స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుటకే కదా! అట్టి స్వాతంత్ర్యభిలాషులగు నాంగ్ల ప్రభువులు యీమహాయుద్ధములో తమకుల ధన మనస్వముల సాహస్య మొసంగి కోడు పది తనవిధుక్త ధర్మమును నెరవేర్చిన భారతదేశమునకు గూడ తక్కిన రాజ్యములలో సమానముగా నేల స్వాతంత్ర్య

మొసంగబడునని భారతీయులందఱకు మోక మాత నాభిప్రాయము జనించుచుండు హేతువులేత (మొదట) రాజకీయ నాతంత్రము అమృతముగా మార్పుజేసి యున్నది. ఈ మాతన రాజకీయ నాతంత్రములో నిమిషియున్న యీ కాగల మన మనయందఱచే కర్పింపబడునంతయుల మీరుల ప్రాముఖ్యములైనవి. వాటిలో కృష్ణసాధుభివృద్ధి, నీటితీర్చి మొదలగు పన్నులమార్పులు, విద్యాభివృద్ధి, పరిశ్రమలు, ప్రభుత్వములు, ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము, మార్కెట్టాఫ్ పోషణము, స్వరస పాలనము, గ్రామపంచాయితీలు, వికసనకృషి, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణజీవన వివాదములు, నిన్ను జాత్యుద్ధరణము మొదలగు చక్కనియంతయుల చాలకలవు. నీటిని తగులితిని చక్కచదివిన భారము మీదే గరుకు నేను చర్చిస్తాను. చర్చిస్తానుగా వాటిని గురించి వివరింప బూతుకొనలేను. మఱియును సభా గ్రామసాధియొక్క యొక్క, విషయ నిర్ధారణ సభయును జరుగవలసి యున్నది గనుక విషయము తమకాలమున కృష్ణము చేయరాదని యెంచి నాచెప్పబూరిన యంతయు నిరతితో విరమించు చున్నాను.

పిమ్మట నియమితులగు అధ్యక్షులు కారణాంతరమున రావందున శ్రీ దుగ్గిరాల నూర్యప్రకాశ రావుగారిని సభాధిపతిగనుండ శ్రీ మోచర్ల రామచంద్ర రావుగారు శిర్కా నమునపాడించిరి. దానిని శ్రీ కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయకుగారును, కల్లూరి నూర్యనారాయణ రావు గారును, అయ్యశేఖర కాశీశ్వరరావు గారును, కల్లూరిగడ నూర్యనారాయణ రావుగారును, శ్రీ నూర్యప్రకాశ రావుగారు శేకనేర లకుగూర్చి ప్రశంసించుచు బలపరచినపిమ్మట శ్రీవాస ఆగ్రా సవాధిపత్యము వహించి రెండుగంటల కాలము ఆకుపుకనే గంభీరోపన్యాసమును గావించిరి.

అంతటితో ప్రధమదినవర్గ ముగిసినది. పిమ్మట నుమారు 6 గంటలకు మరసభ ప్రారంభ మయ్యెను. చివరమున శ్రీమత్తులపలకును.

నోటీసు. (1589)

ఇందువల్ల యావన్నుండి కంట్రాక్టు వగైరాలకు తెలియజేయడ మే మనగా తిరుమల మీద నాల్గు పెద్ద వీధులలోనున్న పుష్కరణి మొదలైన బాగాలలోనున్న 2500 క్యాండిల్ పవరు గల వాసింగుటల్ హంగింగులై వేయు నట్టి పనిన్ని, తిరుమలలో ఉత్పవకాలములయందు 1500 క్యాండిల్ పవరుగల హెడ్ లయిల్లున్న, 2500 క్యాండిల్ పవరుగల హంగింగులై బాన్సి గానున్న వేయియ పనిన్ని ఒక సంవత్సరమునకు కంట్రాక్టుకు విడువబడును గనుక యీ ఏప్రిల్ నెల 30-తేదిలో శ్రీ విచారణకర్తలవారికి కంట్రాక్టు కోరువారు తెుడర్లు పంపుకోవచ్చును.

(2) తెుడరు కవరుపై వాసింగుటల్ వైల్లు తెుడరు అని వ్రాసి సీలుచేసి పంపుకోవలసినది.

(3) ప్రతి ఒక తెుడరుతోటి యీ 100 డిసా సిట్టు మొత్తం దేవస్థానం కచ్చేరిలో చెల్లించ వల సినది.

(4) దాఖల్ కాబడిన తెుడర్లు పైకి శ్రీ విచారణకర్తలవారికి యుక్తమని యోచే తెుడరును నుంజారు చేయుచు మిగత తెుడర్లను ఏ కారణమున్ను తెలుపకనే నిరాకరించు అధికారము వారికి కద్దు.

(5) నిరాకరించబడ్డ తెుడర్ల డిసా సిట్టు మొత్తమును తెుడర్లు ఫైనల్ అయిన నెంటునే వావను తీసుకొని పోవచ్చును.

(6) యిండుకు సంబంధించిన యితరవిషయములున్న కంట్రాక్టు వరత్తులున్న దేవస్థానం కచ్చేరిలో తెలుసుకో వచ్చును.

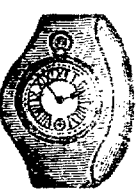
తిరుపతి దేవస్థానం కచ్చేరి (sd) శ్రీమహాంత్తు ప్రయా 1919 సం ఏప్రిల్ 19 తేది గదాను జీ విచారణకర్త

అమృతాంజనము

తలనొప్పిల మాన్పును. పుష్కలమృతముల కాఁజేయును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును. చక్కని డబ్బీతో సహా నీసా 1-కి నెల 0-8-0 అమృతాంజనము డిపో, తంబు శెట్టిపిల్లి, మదరాస్

బ్రెటు బ్లూబ్లాక్ సిరామాతలు.

అన్నిటిలో శ్రేష్ఠమైనది. మిగుల నాణ్యము. బహుశాక. మొదటిరకము 100-కి 0-12-0, రెండవ రకము 100-కి 0-8-0. ఎర్ర సిరామాతలు:— బహుశాకము 100-కి అ. 12. ఆకుపచ్చ 100-కి అ. 12. డి. 100-కి అ. 12. సి. 100-కి 0-4-0. పి. సి. పి. అంకుకో, పాండున, నంటూరు బిల్లా.

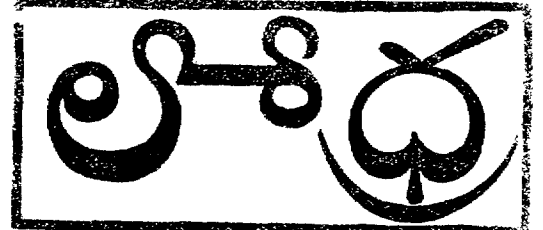
స్విస్ వాటేచ్ వాచ్ (1584) ఈ వాటేచ్ గడియారము బల్లివలయున సామాన్యత తయారుజేయబడి, చూచుటకు బహు అందముగా నుండును. ఈ నెల ఆఖరు లోపుక జెప్పించుకొనువారికి పాండిట్ కలము ఇనాముగా మంబబడును. ధర 1-కి రు 8-8-0, మండేలి గడియారము లోపపుటో సహా ధర 6-0-0.

ట్రైంఫ్ అండు కో, సామాకాదుపేట, మద్రాసు.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమున కాశ్యశిసుఖమున పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలగుచున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును, ఆయంజ్యుద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టువారి యు మే మే ధరించి పంపెదము. వెంటనే వ్రాయుకోరెదము. (219)

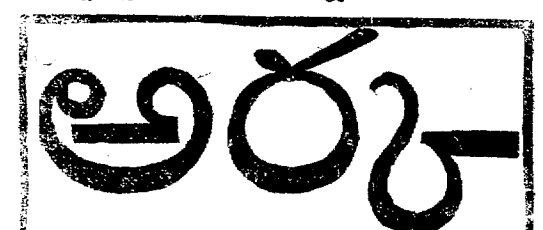
వైద్యశాస్త్ర ముగింకర్ గోవిందజీ, అతంకనిగ్రహ టౌవధాలయం, 157, బాడ్యే, మద్రాస్

గర్భాశయ రోగనివారణ:— శ్రీలకు గణుగు యుతుగూల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మెల వాడి గాను, తక్కువగానుపోవుట, మనుమరోగము, సంతాపహీనత రక్షహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావారము, కీళ్లనొప్పులు, అరకాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మవ్యాధిలను మడుర్చును. పెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు. 1-10-0

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ ప్రణాళి, నుఖనంకటములు, నిస్సత్తుక, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కారణియగుటకు లేజన్నును యిచ్చును. పెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారణ బుడ్డి 1-కి రు. 1-8-0 కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద టౌవధశాల, 88, పోలిసుకమిషను ఆఫీసుగోడ్డు, ఎలంబూరు, మద్రాస్. 166 వ్రాంది:— 2, బందరు పిల్లి, మద్రాసు.

